

ਦਹ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮਾਰੀ ਕਾਸ਼ੀ ।
ਪੁੜ ਹੈਂ ਇਹਾਂ ਢੋਰ ਮੁੱਤਿ ਰਾਸ਼ੀ ।

ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ

Akal University “Guru ki kashi”

By

Sushil kaur

ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ: ਦਸੰਬਰ 20੧੩

ਸਭ ਹਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਕੀਮਤ ੫੦ ਰੁਪਏ

ਟਾਈਪ ਸੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਾਇਨਿੰਗ

ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਸੂਚ

ਛਾਪਕ

ਕਪੂਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰਿੰਟਰ

ਜਲੰਧਰ

ਤਤਕਰਾ

੧ ਮੁਖਬੰਦ.....	੩
੨ ਦੋ ਸ਼ਬਦ.....	੫
੩ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ‘ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ’.....	੧੧
੪ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ.....	੩੬
੫ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ.....	੫੫
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ.....	੫੭
੭ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ.....	੬੫
੮ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼.....	੭੨
੯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਗੋਹੜਾ.....	੭੩
੧੦ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ.....	੭੬
੧੧ ਗੁਰਗੱਦੀ.....	੮੯
੧੨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ.....	੯੩

੯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ.....	੯੪
੧੦ ਪ੍ਰਹੇਜ਼.....	੯੬
੧੧ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ.....	੧੦੧
੧੨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ.....	੧੦੫
੧੨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ.....	੧੦੮
੧੩ ਗੋਰੇ ਸਿੱਖ.....	੧੧੧
੧੪ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ.....	੧੧੫
੧੫ ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ ਛੋਡਿ ਅਵਗਣ ਚਲੀਐ.....	੧੨੩
੧੬ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ.....	੧੨੬

ਮੁਖ ਬੰਦ

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ-ਛੋਹ ਨਾਲ ਸੰਵਾਰਿਆ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਬਖੀਸ਼ਸ਼ ਸ਼ਿਗਾਰਿਆ। ਕੁਝ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਤ੍ਰਾਹ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੇ ਬਚਾਓ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਟਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਦੇਗ ਸਜਾਈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ! ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿੱਥੇ? ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ਉਸ ਰੰਗ-ਰੱਤੜੀ ਬੀਬੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਫਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਹਰੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਾਰਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਫਲ ਸਰੂਪ ਮੈਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ..! ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਸੱਚੀ ਹੋਵੇ। ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਲੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਮੇਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰੱਖਕੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ “ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ” ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰੇ!। ਇਹ ਸਰਵ-ਸਾਂਝੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਪੰਥ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਪੰਥ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਨੂਰ ਬਣਕੇ ਚਮਕੇ..। ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ।

ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੜੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਤਰਸ ਨਾਲ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਬਚਲੀ ਜੋਤ ਦੇ ਮਤਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗਲ ਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਗੁੰਗੇ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਖਾਣ ਵਾਂਗੂੰ ਸੁਆਦ ਦੱਸ ਸਕਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਬੋਲ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਚਿੱਤ੍ਰਣ ਦੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ..! ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੂਕਰ ਬਣ ਕੇ ਉਸਦਾ ਦਰ ਮੱਲਏ! ਤੇ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਬੁਰਕੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਬਿਲਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭੌਂਕਦੇ ਰਹੀਏ...!

ਦਸੰਬਰ ੧੯, ੨੦੧੩

ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ

ਦੇ ਸ਼ਬਦ

ਬੀਬੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ ਨੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, "ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ" ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਈ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਕ (ਇਹ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮਾਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ, ਪੜ ਹੈਂ ਇਹਾਂ ਢੋਰ ਮਤਿ ਰਾਸੀ) ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ, ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਤਨ, ਮਨ ਤੇ ਧੰਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਆਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਆਪ ਵਰਤਾਉਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗਾਂ ਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਵਰ੍ਹਦੀ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸ ਰੰਗ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਲਿਯੁਗ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਨਾਲ ਸੜਦੇ ਬਲਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੀਆਂ ਸਿੱਠੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਕੇ ਠੰਡ ਵਰਤਾ ਦੇਵੇਗੀ

ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਇਕ ਜਗਿਆਸੂ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਰਹਿਣ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਭਵਾਂ (ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਬਾਤ-ਚੀਤ, ਤਪ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਹਰੀ-ਕਚੋਹ ਵਾਦੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਗੋਹੜਾ ਆ ਕੇ ਟਿਕਣਾ ਤੇ ਨਜਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਉਸਦੀ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਠੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਰਗ ਰਗ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਘੋਲਣਾ, ਆਦਿ) ਬਾਰੇ ਭਾਵ-ਪੂਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਰੱਬੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਅਨੁਭਵੀ ਪਾਠਕ ਇਹਨਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਣਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।

ਜ਼ਾਹਰਾ-ਜ਼ਹੂਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲਈ ਬੀਬੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਅਪਾਰ ਸ਼ਰਧਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਤੇ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸਮਾਦੀ ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਹਨ। ... ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥ ਲਿਆ।” ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਪਾਠੀਆਂ ਤੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਸੁਧ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ‘ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ‘ਬਿੰਦੀ’ ਤੇ ‘ਟਿੱਪੀ’ ਲਗਾ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ‘ਤੀਨ ਸੇਰ’ ਨੂੰ ‘ਤਿੰਨ ਸ਼ੇਰ’, ‘ਬਾਬੀਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਬੋਲਿਆ’ ਨੂੰ ‘ਬਬਈਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਬੋਲਿਆਂ’, ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ’ ਨੂੰ ‘ਵਾਂਹਿਗੁਰੂ’ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ... ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿੰਨੀ ਮੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਜਿੰਨੀ ਮੋਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਓ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੋੜ੍ਹ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਮੋਰੀ ਦਾ ਮਘੋਰਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰਾ ਬੂੰਨ ਖੁਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੇਲਾ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਹੈ।” ਇਹ ਲਿਖਤ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਂਚ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਸਮਝਣ। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ’ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੇ ਠੱਪੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤੀ

ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਮਾਪ ਤੋਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਸਵੱਟੀ ਇਹ ਦੱਸੀ ਹੈ- “ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਹਜ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ।” ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ। ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਦੀਆਂ ਅਨਹਦੀ ਤ੍ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਨਿਖੱਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ।

ਬੀਬੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, "ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ" ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੱਗ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਆਸ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਆਪਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, “ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੱਚੇ ਕਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ... ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵੀ ਨਾਮ ਦੇ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦਾ ਖਾਸ ਠਿਕਾਣਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਣਗੇ।”

ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, "ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ" ਪੁਸਤਕ ਛਾਪ ਕੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਵੀ ਜਗਣਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਕਾਲਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ

ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਜਿਹਾ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੁਗਾਂ-ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੀਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਦਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚੋਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਦਭਾਵਨਾ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਮਾਨਵ-ਜਗਤ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿਰਦੇ ਆਪਸੀ ਈਰਖਾ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ (co-operation) ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੱਚ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ (message of universal brotherhood) ਕਿਸੇ ਇਕ ਕੌਮ, ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਧਰਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, "ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ" ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗੀ। 'ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ (ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਵਿਚ ਨਾਮ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲੇਵਾ ਦੇਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ ਝੂਟਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰੰਪਾਰ ਦੇ ਸੋਹਿਲੇ ਅਲਾਪਣਗੇ।' ਇੱਥੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਫੈਲਾਉਣਗੇ।

ਡਾ.ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਪਟਿਆਲਾ

ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, "ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ"

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ-ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ। ਉਥੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਾਤਾ ਭਾਗ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਲੱਕ ਤੋੜਵੀਂ ਹਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ-ਜ਼ਾਮ ਪੀਤੇ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਥੋਂ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਡੱਲਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੀ। ਉਥੇ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਮਰ-ਕੱਸਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੇ ਕਮਰ-ਕੱਸਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਮ ਲਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਥੇ ਦਮ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਚੌਧਰੀ ਡੱਲੇ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਬੜੇ ਤਕੜੇ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਫੁਟ ਲੰਬੇ ਜਵਾਨ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜਵਾਨ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗੇ-ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਭਾਜੜਾਂ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਤੇ ਏਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੱਲਿਆ ਅਜੇ ਕਦੋਂ ਤਾਰ ਟੁੱਟੀ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਫੁੱਟੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵੀ ਪਰਖ ਲਵਾਂਗੇ। ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਕ ਮਿਸਤਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੌਲਾਦ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬੰਦੂਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਮਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ੭ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਚੀਰ

ਕੇ ਪਾਰ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਡੱਲਿਆ! ਲਿਆ ਆਪਣੇ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਫੁੱਟੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸਿਪਾਹੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪਰਖਣਾ ਹੈ।" ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਡੱਲਾ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬੜੀ ਕਰੜੀ ਕਸਵੱਟੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਵੇ।" ਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਇੰਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗੇ-ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਲੜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਰ ਸਕਦੇ।

ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਡੱਲਾ ਨਿੰਮੋ-ਝੂਣਾ ਹੋਇਆ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਜਵਾਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗੇ-ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਲੜ ਕੇ ਮਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਰ ਸਕਦੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਡੱਲਿਆ! ਜੇ ਤੇਰੇ ਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਕੇ ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਮਕਤੀ ਪਾ ਲੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਡੱਲਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਢਹਿ ਪਿਆ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, "ਮੇਰੀ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ।"

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਗਾਂ ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਡਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਜੋ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਡੱਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਡੱਲੇ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਦੋ

ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਆਪ ਜੀ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰੋ ਪਰ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪਰਖੋ। ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੇਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵੀ ਦੇਖੋ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਗੜੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਤੇ ਅੱਧ-ਬੱਝੀ ਪਗੜੀ ਦਾ ਲੜ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਬੜਾ ਚਾਅ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਬਗਲਗੀਰ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਉ। ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲਿਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਲੂਮ-ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ। ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੇ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਸਿੱਖ ਮੌਤ ਤੋਂ ਏਨਾ ਨਿਡਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੰਨੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਡੱਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਡੱਲੇ ਤੋਂ ਡੱਲਾ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਿਚ ਡੱਲੇ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ

ਕਰਕੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਭ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਣ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਵੀ ਇਸ ਸਜੇ ਹੋਏ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਆਣ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਾ ਆਏ। ਉਹ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਕਿੱਥੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ:

ਇਨ ਪੁਤਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰ ਵਾਰ ਦੀਏ ਸੁਤ ਚਾਰ,
ਚਾਰ ਮੂਏ ਤੇ ਕਿਆ ਭਇਆ ਜੀਵਤ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ੨੫ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਧੀਰ ਮੱਲ ਕੋਲ, ਉਹ ਆਦਿ ਬੀੜ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜੇ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਰਾਮਸਰ ਵਿਖੇ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ। ਧੀਰ ਮੱਲ ਨੇ ਉਹ ਬੀੜ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਹ ਬੀੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਹੀ ਗੁਰੂ ਕਹਿਲਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀੜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧੀਰ ਮੱਲ ਨੇ ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਬੀੜ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮਿਹਣਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਹੀ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਚ ਲੈਂਦੇ।

ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਧੀਰਮੱਲੀਆਂ ਦੇ ਕੋਰੇ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਮਿਹਣੇ ਵਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਦੀਵੀ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰ ਹੋ ਕੇ, ੯ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ੯ ਦਿਨ ਤੱਕ ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਲਾਪ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਹੀ ਰੌਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ;--“ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਬਾਣੀ ਆਈ...!” ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਰਬਾਬ ਦੀਆਂ ਤਰਬਾਂ ਦੀ ਟੁਣਕਾਰ ਵਿਚ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੁਰ ਗੂੰਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ **ਦਸਵੇਂ ਨਾਨਕ**

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਧੀਰ ਮੱਲੀਆਂ ਕੋਲ ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਈ ਬੀੜ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਠਿਕਾਣਾਂ ਬਣਾਇਆ, ਗਗਨ ਸਮਾਧ ਲਗਾਈ ਤੇ ਇਲਾਹੀ ਰੌਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਈ ਲੜੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਹੀ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਪ੍ਰੋਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀ।

ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਨਾਦੁ ਵਜਾਇਆ।

(ਪੰਨਾਂ-੩੭੫)

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਤਿ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਣਹੁ ਗੁਰਸਿਖਹੁ
ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਮੁਹਹੁ ਕਢਾਏ।

(ਪੰਨਾਂ-੩੦੮)

ਹਉ ਆਪਹੁ ਬੋਲਿ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਮੈ ਕਹਿਆ ਸਭੁ ਹੁਕਮਾਉ ਜੀਉ।

(ਪੰਨਾ ੭੬੩)

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਅਣਹੋਣੀ ਜਿਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਨਿਆਰੀਆਂ ਖੇਲ੍ਹਾਂ ਖੇਲ੍ਹਣ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸਬੂਤ ਬਖਸ਼ੇ ਹਨ।

ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ, ਕੰਪੀਊਟਰ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਕਾਢ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਰਕੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਖੇਡ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਰਮਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਰਾਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ-ਉੱਥੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਉਤਾਰੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਫਿਰ

ਇਸੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਰੱਖ ਕੇ ਪੰਜ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਦਿਆਂ, ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਰੂ ਜੁਗੋ-ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੋਣਗੇ।

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਤਬੈ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ।

ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੇ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ।

ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਭਾਈ ਡੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, "ਦੇਖ ਡੱਲਿਆ, ਇੱਥੇ ਨਹਿਰਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅੰਬਾਂ, ਸੰਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਫਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਪਾਹਾਂ ਤੇ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਲਹਿ-ਲਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ।" ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਡੱਲਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੂਰੋਂ ਚਮਕਦੀ ਰੇਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ, ਅੱਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਫਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਬ, ਸੰਤਰੇ ਤੇ ਅੰਗੂਰ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਉੱਗੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਪਾਹਾਂ ਤੇ ਕਣਕਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾਅ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਜੇ ਤੂੰ ਬਚਨ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਵਖਤ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਥੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਫਲਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਬਾਗ ਹਨ ਅਤੇ ਕਣਕਾਂ ਤੇ ਕਪਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਹਿ-ਲਹਿਰਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਾਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਚੌਥਾ ਭਵਿੱਖ ਵਾਕ ਇਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ-

ਇਹ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮਾਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ, ਪੜ ਹੈਂ ਇਹਾਂ ਢੋਰ ਮਤਿ ਰਾਸੀ

**ਲੇਖਕ ਗੁਣੀ ਕਵਿੰਦ ਗਿਆਨੀ। ਬੁਧਿ ਸਿੰਧ ਹੈ ਹੈਂ ਇਤਿਆਨੀ
ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਲਮ ਘਢ ਦੇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹਮ ਡਾਰ**

ਸਿਖ ਸਖਾ ਇਤਿ ਪੜੈਗੇ ਹਮਰੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ

ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕੇਂਦਰ ਬਨਾਰਸ ਕਾਂਸੀ ਵਾਂਗ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸੀ ਬਣੇਗੀ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਿਰਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਨਸਿਕ, ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਰਵ-ਸੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੰਜਰ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਹਰਿਆਵਲ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸੀ ਵਿਚੋਂ ਵਰਦੀ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸ ਰੰਗ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਲਿਯੁਗ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਨਾਲ ਸੜਦੇ ਬਲਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਦੇਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਤਨ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਚੱਲ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਅਚਰੁ ਚਰੈ ਤਾ ਸਿਧਿ ਹੋਈ ਸਿਧੀ ਤੇ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸਰ ਲਾਗੇ ਤਨ ਭੀਤਰਿ ਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਾਟਿਆ ਜਾਈ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੬੦੭)

ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗਿਆਨ-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਝੜੀ, ਸਾਡੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦਿਲ-ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਵਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਘਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਰ ਨੂੰ ਜਰ ਕੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਰੂਪੀ ਵੇਲਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਉਤੇ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਨੂਰਾਨੀ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨਗੇ ਤੇ ਦਸਮ-ਦੁਆਰ ਦੇ ਰਸ ਨਾਲ ਰਸੇ ਹੋਏ ਤੇ ਅਨਹਦ-ਨਾਦ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਫਲ ਲੱਗਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਬਾਗ ਸੋਭਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸੀ ਵੀ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਫਲਾਂ ਦੇ ਹਰਿਆਲੇ ਬਾਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਦਮਦਮਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਕਾਲ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੁਬਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਰਜੁਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਕੇ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗਣਗੇ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਇਸ ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਗੁੱਝੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੈ-ਖਰੀਦ ਗੋਲੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਕਬੂਲਦੀ ਹੈ। ਕਲਾ ਕਲੇਸ਼ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਮਨ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਉਖੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਭਗਤ ਜਨ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਉਤੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਹੂਕਾਂ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਜਰਾਸੀਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਥਾਂ ਉਤੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕੀੜੇ ਸਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤਪੋਭੂਮੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਸਮਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਦਬਾ ਨਾਲ ਦਿਲ ਪੰਘਰਦਾ ਹੈ, ਤਨ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ-ਕੰਬਣੀਆਂ ਛਿੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਲਈ, ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਿਮਰਨ ਉਛਾਲੇ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਕਣ ਕਣ ਵਿਚ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਹਰ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਤੀ, ਖੰਡ, ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਸਭ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਕੀਰਤਨ-ਜੁੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੇ ਰਸ ਭਿੰਨੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਹਿਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੰਗਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਪ ਤਪ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤਪ ਸਥਾਨਾਂ ਉਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਣਕੇ ਆਮ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਤੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਤਰਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਬਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਤਪਸਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਦੀਆਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ ਲੈਣ ਲਈ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀ ਦੌੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸਰਸੁਤੀ ਤੇ ਕਰਹਿ ਉਦਮੁ ਪੂਰਿ ਸਾਧੂ ਕੀ ਤਾਈ ॥
ਜਿਤਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਤੁਮਰੀ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਤਿਤਨੀ ਲੋਚੈ ਪੂਰਿ ਸਾਧੂ ਕੀ ਤਾਈ
 (ਪੰਨਾਂ ੧੨੬੩)

ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਤਪੱਸਵੀ ਨੇ ਤਪ-ਸਾਧਨਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਏ ਹੋਣ ਉਹ ਥਾਂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਠੰਡ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਥੇ ਅੱਤਿ ਕੋਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਗੋਹੜੇ ਲਰਜ਼ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ, ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪੁਕਾਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

**ਤੇਰੀ ਸੁਰਤ-ਉਛਾਲੇ ਤੈਨੂੰ ਖਿੱਦੂ ਜਿਉਂ ਬੁੜਕਾਵਨ।
ਫਰਸ਼ੋਂ ਚੁੱਕ ਅਰਸ਼ ਵਲ ਤੇਰੇ ਹੰਭਲੇ ਪਏ ਮੁਰਵਾਵਨ।
ਕਿਸੇ ਉਛਾਲੇ ਸਮੇ ਅਰਸ਼ ਦੇ ਆ ਗਈ ਹੱਥ ਕਲਾਈ।
ਖਿੱਚ ਉਤਾਹਾਂ ਲਿਆ ਤੁਧੇ ਨੂੰ ਬਾਗ ਆਪਣੇ ਲਾਵਨ।**

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭੀ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਉਛਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਾਲੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਦੇਖਿਆ। ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਫਰਸ਼ ‘ਤੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਤੇ ਠੀਕ ਠਿਕਾਣਾ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਉਥੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਬਣਵਾ ਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਿਆਂ, ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪਈ, ਜਿੱਥੇ ਰਮਣੀਕ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਤਪੱਸਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਨੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਭਰੇ ਪਏ ਤਪ-ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਰੂਹਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਪਾ ਪਾ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। ਸਾਧੂ ਜਨਾਂ ਦੀ ਤਪ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਾਮ ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਨੇ ਇਸ ਵਾਦੀ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਹਰਿਆਵਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਅਤੇ ਤਪੱਸਵੀਆਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੜਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ‘**ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨਾ ਜਾਈ ਲਖਿਆ**’ ਕਹਿ ਕੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਹਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ

ਨੇ ‘ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ’ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਤੀਲੇ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ, ਸੁਣਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕੀਤੀ।

ਸਾ ਧਰਤੀ ਭਈ ਹਰਿਆਵਲੀ ਜਿਥੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੈਠਾ ਆਇ ॥
(ਪੰਨਾਂ ੩੧੦)

ਅਠਸਠ ਤੀਰਥ ਜਹ ਸਾਧ ਪਗ ਧਰਹਿ ॥
ਤਹ ਬੈਕੁੰਠੁ ਜਹ ਨਾਮੁ ਉਚਰਹਿ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੮੯੦)

ਜਿਵੇਂ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਖੇਤ ਵਿਚ ਹਲ ਵਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਸਿੰਜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਬੀਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਲਈ ਬੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਪ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਤੇ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਫਰੋਲਣ ਲਈ ਤੋਰ ਦਿਤਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੀਆ ਬਾਨ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾਂ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਅਜ ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਸ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਇੰਟਰਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਲਜ ਜਿਵੇਂ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ, ਨਰਸਿੰਗ, ਡਵਾਈਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ, ਕਮਰਸ, ਇਕਨੌਮਿਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧੁਨਿਕ ਵਿਦਿਆਲੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਅਸਥਾਨ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਰੌਅ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਉਹ ਥਾਂ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਰਹੱਸਮਈ ਖੇਡ ਖੇਡੀ ਸੀ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ

ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰ, ਜਾਹਰਾ ਜਹੂਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਕੌਤਕ ਵਰਤਾ ਕੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾ ਨਾਲ ਸ਼ਿਗਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਰਣ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਗਿਆਨ-ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੱਗ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੀਤਾ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤਿਆਂ ਦੇ ਮੋਹ-ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਸੱਚ ਸੀ ਖਾਤਰ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਹੰਕਾਰੀ ਦੁਰਯੋਧਨ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਤਪੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਸੀਨਾ ਠਾਰਨ ਲਈ ਸਚਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਤੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਇਕ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਇਸ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਮਰ ਜੋਤ ਜਗਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਗੀਤਾ ਤਾਂ ਇਕ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਾਂ ਨਿਰਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਾਗਤ ਜੋਤ, ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜੋਤ ਸਰੂਪ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਹਨ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸ-ਰੂਪ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਨਹਦ ਰਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਰਣ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਕੱਟ ਵੱਢ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹਾਏ ਹਾਏ ਦਾ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕੱਟ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹਾਏ ਹਾਏ ਦੀ ਥਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ..! ਵਾਹਿਗੁਰੂ..! ਵਾਹਿਗੁਰੂ..! ਦੀ ਮਧੁਰ ਧੁਨੀ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ **ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਾਮ ਰਸ ਦੇ ਫੁਹਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੀ। ਨਾਮ ਰਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਏ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਰਸ-ਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਾਕਮ ਦੀ ਹੁਕਮ-ਅਦੂਲੀ ਨਾ ਕਰੇ..! ਪੂਰਾ ਹੱਥ ਕੱਟ ਕੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਡੱਕਰੇ ਡੱਕਰੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕੱਟਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ..। ਜੁਲਮੀ ਹਾਕਮ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਅਲਾਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਅਨਹਦ

ਪੁਨੀਆਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਅਡੋਲ ਚੌਂਕੜੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਲਾਲ ਦੇ ਅਧ-ਖੁਲ੍ਹੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਰਮ ਜੋਤ ਦੀ ਮਸਤੀ ਛਲਕਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਬਿਹੋਸ਼ੀ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦੀ ਚੀਰ ਫਾੜ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੰਦਾ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਟੀਕਾ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦੇ ਸੁਲਾਉਣ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਰਮਰਸ ਘੋਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਪੀਂਘ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਉਂਦਿਆਂ ਵੀ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਸਗੋਂ ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਵਾਲੀ ਨਾਮ ਖੁਮਾਰੀ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਧੰਨ ਹੈ..! ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ..! ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗੋਦ ਨੂੰ ਹਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਦ-ਜੀਵੀ ਇਲਾਹੀ ਜੋਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ‘ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ’ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਿਆਰਾ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਰੀ ਖੇਡ ਖੇਡੀ। ‘ਪੂਰਨ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਰਮੇਸਰ’ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਜੋਤ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਧਰਮ ਗਰੰਥਾਂ ਵਾਂਗ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਿਰੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਨਾ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਘੋਰ ਅੰਧਕਾਰ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਲਈ, ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਪ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।

ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, **ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਛੋਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਘੜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੁੱਜੇ ਹੋਏ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਮੁੱਠ ਖਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਘਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਘੁਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਉਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸੁਰਤੀ ਨਾਮ-ਰਸ ਵਿਚ ਜੋੜੀ ਰੱਖੀ ਪਰ **ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਨੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਛੱਡੀ..! ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਸੀਸ ਤਲੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇਗ ਵਾਹੁਣ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਪਤ ਕਰ ਲਈ।

ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੱਚੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਆਣ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ! ਰਲ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਯੋਗ ਦਾਨ

ਪਾਈਏ...!ਕਿਧਰੇ ਐਸਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ,ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਜਾਗਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ... ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਉਹ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ **ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ** ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਸਾਡੇ ਕੰਨੀ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਆਓ!ਅਸੀਂ ਵੀ ਵੇਲਾ ਸੰਭਾਲੀਏ..!ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ.!ਅਜ ਕਲ੍ਹੇ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਰੇ ਬੜੇ ਭੁਲੇਖੇ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਹਾਲਾਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ **ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ** ਦੀ ਸਖਤ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹੰਮ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਣਾ ਹੈ।ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਉਂਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ-

ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ ॥ ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੨੬)

ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਤਾ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ਮਾਨੁ ॥

(ਪੰਨਾਂ-੪੭੪)

ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਆਪਾ ਵਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਆਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ-

ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਸੇਵਕੁ ਹੋਰਿ ਸਗਲੇ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥

(ਪੰਨਾਂ-੪੯੫)

ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਬੜੀ ਔਖੀ ਹੈ-

ਹਸਤੀ ਸਿਰਿ ਜਿਉ ਅੰਕਸੁ ਹੈ ਅਹਰਣਿ ਜਿਉ ਸਿਰੁ ਦੇਇ ॥
ਮਨੁ ਤਨੁ ਆਗੈ ਰਾਖਿ ਕੈ ਉਭੀ ਸੇਵ ਕਰੇਇ ॥
ਇਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰੀਐ ਸਭੁ ਰਾਜੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਲੇਇ ॥
(ਪੰਨਾਂ-੬੪੭)

ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਰਤੀ ਘਾਲਣਾਂ ਵਾਲੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਧੁਨਿਕ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਧੰਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਮੇਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਬੰਦੇ ਦੀ ਕਾਇਆ ਪਲਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਦਇਆ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਟੁੰਬਦੇ ਹਨ, ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਣਮੌਲ ਖਜਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧੰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ੯੮ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਮਹਾਂ ਤਿਆਗ, ਸੱਚੀ ਲਗਨ, ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਤੇ ਉਚੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਕਮਾਉਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕਮਾਈ ਦੀ ਧਾਂਕ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਉਮੈ ਦੇ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾਂ ਅੱਤਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਜੁਗਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਉਮੈ ਦੇ ਸੂਖਮ ਰੋਗ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿਸੇ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਬੀਬੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕੀ ਜਾਵੇ। ਕਦੀ ਉਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਕਹੇ ਤੇ ਕਦੀ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹੰਮ ਗਿਆਨੀ ਕਹਿ ਕੇ ਸਲਾਹਣਾ ਕਰੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਵਲ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਬੀਬੀ ਦੇ ਸਿਰ

ਨੂੰ ਪਲੋਸਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਰਸਭਿੰਨੀ ਰਸਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ.. !ਵਾਹਿਗੁਰੂ..! ਉਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਟੇਕ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਅੱਤਿ ਬਿੱਖੜੇ ਰਾਹਾਂ ਉਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹਉਮੈ ਦੀ ਤਿਲਕਣਬਾਜੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਦਸਦਿਆਂ, ਮੱਥੇ ਟੇਕਣ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਟੇਕਣੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਥੇ ਟੇਕਣੋਂ ਅਤੇ ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨਣੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਅੰਤ੍ਰ-ਧਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਾਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋ! ਸਤਿਗੁਰੂ! ਇਹ ਵਡਿਆਈ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ..! ਸਭ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ; -“ਬੀਬੀ! ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ..!” ਅਗੋਂ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਹੋਈ ਬੀਬੀ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਟਿਕਾ ਲਏ। ਪ੍ਰੇਮ-ਵਸ ਹੋਈ ਨੂੰ ਇਓਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਆ ਕੇ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀ ਜਿੰਦ ਕਣੀ ਵਿਚ ਰਸ ਘੁਲ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਧੁਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਈ।

ਮੱਥੇ ਟੇਕਣ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਲੇ ਗਈ। ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਲਿਵ ਲੀਨ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਬੀਬੀ ਦੀ ਪਿਠ ਨੂੰ ਪਲੋਸਦਾ ਰਿਹਾ। **ਇਸ ਪਲੋਸਣ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜੋ ਮਹਾਂਪਰਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੈਣ ਜਾਈਦਾ ਹੈ।** ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੁਰਤੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਗੰਮੀ ਹੁਲਾਰਾ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਬੋਲਦੀ ਚਲਦੀ ਸੀ ਪਰ ਮਿਲ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੁਰਤੀ ਕਿਸੇ ਮਸਤੀ ਦੇ ਸਰੂਰ ਵਿਚ ਗੁੱਟ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਸੁਰਤੀ ਨੂੰ ਉਖਾੜੇ। ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਉਹ ਸਰੂਰ ਦਾ ਰੰਗ ਮਾਣਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮਿਲਣੀ ਇਕ ਸੁਹਾਣੀ ਯਾਦ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ।

ਜਪ ਤਪ ਦੀ ਸਾਧਨਾਂ, ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ, ਤਿਆਗ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਨ ਉਪਰੋਂ ਮੈਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਦੇ ਲਾਹ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਾ

ਭਗਤੀ ਵਾਲੀ ਤਿੱਖੀ ਖੁਰਪੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਦਿਲ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਖੁਰਚ ਖੁਰਚ ਕੇ ਨਰਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਹਤੇ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਵੇਹੜਾ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ-ਮਿਲਨ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਛਲਕਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਾ ਪਰਕਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਦੇ ਮਨ-ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਨਾਮ ਦੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ ਜਗਮਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲੋਕੀਂ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਅਰਾਮ ਦਾ ਲਾਲਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਮਾਣੇ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ ਭੁਲਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੱਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਉਮੈ ਰੋਗ ਦੇ ਕੀੜੇ ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੰਗ ਰਸ ਚੂਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ। ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਚਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਤੇ ਪਖੰਡ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੱਥੇ ਟਿਕਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਹੂਣੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਭਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਵਿਹੂਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਭਰੇ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਕਮਲ ਦੇ ਫੁਲ ਵੀ ਟਹਿਕ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਨੰਦ ਮਈ ਛਹਿਬਰਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਗੁਜਾਰਦਿਆਂ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਲੱਖ ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ

ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ **ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਉਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਹੋਰ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰਪਤ ਹੋ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਕਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਘੋਰ ਅੰਧਿਆਰੇ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬਾਲਣ ਵਾਲੇ, ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੰਭਾਲੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ, ਸਦਾ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਲੁਕਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਕੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਮਾਣੇ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਸ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਅਨੰਦ-ਵਿਭੋਰ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭੁੱਲੇ ਭਟਕੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਰੰਗਣ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰਦੇ ਹਨ। ਡਿੱਗਿਆਂ ਢੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਾ ਕੇ ਤਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੇਕ ਨਾਲ ਹੇਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ:-

ਮੋਕਉ ਤਾਰਿ ਲੇ ਰਾਮਾ ਤਾਰਿ ਲੇ ॥

ਮੈ ਅਜਾਨੁ ਜਨੁ ਤਰਿਬ ਨਾ ਜਾਨਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ਬਾਹ ਦੇ ॥

ਪੰਨ (੮੭੩੦)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੇਲ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਹਰਿਆਵਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਹਉਮੈ ਦੀ ਸਤਿਹਾਂਦ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮਿਲ ਪਾਣੀ ਜਿਉ ਹਰੇ ਬੂਟ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਤਿਉ ਹਉਮੈ ਛੁਟ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੧੮੧)

ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੈਕੁੰਠੈ ਆਹਿ ॥

(ਭਗਤ ਕਬੀਰ)

ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸਚਖੰਡ ਵਿਚਿ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥

..(ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ)

ਕਈ ਸਾਧੂ ਜਨ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬੇਹਤਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਹੁਲਾਰੇ ਮਾਣਦਿਆਂ ਨਿਹਾਲ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ

ਤੋਂ ਮੱਥੇ ਟਿਕਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਝਾੜਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗ-ਰੱਤੜਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਦੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਛੁਪੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਚਾਹਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਨਾਨਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ-ਰਸ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਜੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਗ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਰੰਗ-ਰੱਤੜੇ ਸੁਰਤ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਟਿਕਾਣਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਲ ਰੰਗ-ਰਲੀਆਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਧੰਨ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਖੁੱਸਣ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦਾ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾਂ ਦੇ ਬੇਲਣੇ ਵਿਚ ਨਪੀੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਸ ਉਸੇ ਗੰਨੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬੇਲਣੇ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਪੀੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪੀੜ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬੇਲਣੇ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਹ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਹੀ ਗਲ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।

ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਸਰੋਵਰ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸੁੱਟੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਹੋਈ ਸਿੱਧੀ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਤਹਿ ਉਤੇ ਜਾ ਟਿਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਮੰਦਾ ਬੋਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਧਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਉਤੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁਲ ਭੇਟ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਫੁਲ ਪਰਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਉਤੇ ਜਾ ਟਿਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਤ੍ਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਚਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਵਿਚ ਭੇਟਾ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸੁਰਖੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਡਰਾਂ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲ ਯੂਨਵਿਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜਗ ਮਗ ਜੋਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮਨ ਸਾਧਣ ਲਈ ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾ ਘਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਸ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਾਧਨਾਂ, ਆਪਣੀ ਮੇਹਨਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਭਗਤੀ ਖੁੱਸਣ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਚੰਬੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਚੇ ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲਗਾ ਕੇ, ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮੇਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਲਗਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਦੁਬਿਧਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਖੀਵਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਧੁਨ ਵਿਚ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। **ਬਾਬਾ**

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਉਚ-ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਥਾਣੀ ਝਾਕ ਕੇ ਸ਼ੁਭ ਕਰਮ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਠਾਣ ਲਈ। ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੰਗਲ ਛਾਣ ਕੇ ਤਪ ਸਥਾਨ ਲੱਭਿਆ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਅਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਚ-ਪਦਵੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਓਸ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਸੱਚੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬੁਢੇ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਸਿਰ ਤਲੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਖੰਡਾ ਖੜਕਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ।

ਨੰਗੇ ਭੁੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਨਾ, ਲੰਗਰ ਚਲਾਉਣੇ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਨਿੱਘਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਲਿਖਾ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਧਾਰਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ

ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਕੌਮ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਧੁਨਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ... ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਨੀ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ-

**ਜੈਸੇ ਸਤ ਮੰਦਰ ਕੰਚਨ ਕੇ ਉਸਾਰ ਦੀਨੇ
ਤੈਸਾ ਪੁੰਨ ਸਿਖ ਕਉ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਾਏ ਕਾ॥**

ਇਸ ਉੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਿੱਗਿਆਂ ਢੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਾਂ ਉਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਫੇਰੀਆਂ ਪੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਕਿਸ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਦਇਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਕਾਇਆਂ ਪਲਟ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਣਿਆਲੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਭਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਸੌਮੇ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ। ‘ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ’ ਵਾਲੀ ਅਵੱਸਥਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਪ੍ਰੇਮ-ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਰੋੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਜਨ ਆ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਸਹਿਕਦੇ ਜੀਉੜੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਦਿੱਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਛੁਆ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਰੁਣਝੁਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਿਕ ਰੰਗ ਬਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਹਿਰਦੇ ਠੰਡ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਾਮ ਰਤਨ ਦੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੇਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮੁਖ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਘੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆਤਮ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬਾਲਦਾ ਹੈ।

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਲੱਟੂ ਹੋਏ ਗੁਰਸਿੱਖੜੇ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਉਤੇ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਵਾਰਨ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਲਾਹੇ ਖੱਟਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਲਾਹੀ ਮਹੌਲ ਦੇ ਲਾਹੇ ਖੱਟਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰ ਕੇ ਭੀ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਦਿਆ ਮੰਦਰਾਂ ਲਈ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਾਵਾਂ ਹਾਜਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ

ਬੀਬੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਕਢਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਲਈ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੋਲ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ-ਕਮਲਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਸਦਾ ਪਰਣੈ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਾ ਵਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਤਨ ਨਿਰਬਾਹ ਮਾਤਰ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਬਚਲੀ ਜੋਤ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਚਾਰ ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਰੂ-ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਲੀ ਆਪ ਬੁੱਕ ਅੱਡ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ... ! ਜਿਵੇਂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਟਕਾ (ਪੁਰਾਣੇ ਦੋ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸਿੱਕਾ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਗਾ ਮਈਆ ਇਕ ਅਰਸ਼ੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਦਰਿਆ ਗੰਗਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ, ਉਸਨੇ ਹੱਥ ਅੱਡ ਕੇ ਟਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਅਣਮੋਲ ਹੀਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਕੰਗਣ ਭੇਜਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਲਈ ਭੇਟਾਵਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰ ਉਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਉਤਮ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚੌਥੇ ਵਰ (ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ) ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ੧੨ ਮਿਸਲਾਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਟਿਆਲਾ, ਨਾਭਾ ਤੇ ਜੀਂਦ ਆਦਿ ਸਭ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਚੌਥਾ ਭਵਿੱਖਤ ਵਾਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲੈਣ।

ਅਜ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ (ਪੰਜਾਬ) ਨੂੰ ਭ੍ਰਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੀ ਚੌਥੀ ਭਵਿੱਖਤ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕਲਗੀਧਰ ਟ੍ਰਸਟ, ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਚੌਥਾ ਭਵਿੱਖਤ ਵਾਕ ਪੂਰਾ ਕਰੋ।

ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉੱਲਥਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ/ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਅੱਜ ਰੂਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਗਏ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਉਦਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅੱਜ Interfaith ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ Interfaith ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੋ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ੧੦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ੬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ, ਬਾਕੀ ੧੮ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ੫ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰਾਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ, ਭਗਤ ਭੀਖਣ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਡਾ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਰਾਮਾਨੰਦ ਗੌਡ-ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਤ ਦੇ ਸਧਨਾ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਿਆਰਾਂ ਭੱਟ ਜੋ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਿਓਂ ਵੀ

ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਸ਼, ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਮਾ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ-ਗਿਆਨੀ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ੧੧ ਆਤਮ ਦਰਸ਼ੀ ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ **"ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੇ"** ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਛੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅੱਗੇ ਹੀ ਮੱਥਾ ਨਹੀਂ ਟੇਕਦਾ ਬਲਕਿ ਸਭ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ Interfaith ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਕਾਲਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ੫੦੦ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਲਈ ਉਚਾਰੇ ਇਹ ਬਚਨ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਸਵੰਧ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਨਮਿਤ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਇਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਤੇ ਈਰਖਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜਦੀ-ਬਲਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਤਜੁਗ ਵਰਤਾਅ ਸਕਣ..।

ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੱਤਿ ਸੂਖਮ ਭੇਦ ਜਾਨਣ ਲਈ ਲੋਕੀਂ ਬਨਾਰਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਰਿਖੀ ਕੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਯੋਗ

ਸਾਧਨਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ,ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਵੇਦਾਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ੀ ਭੇਜ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ “ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ” ਹੋਣ ਦਾ ਵਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਹ ਦਿਨ,ਉਹ ਘੜੀ,ਉਹ ਪਲ ਕਿੰਨਾਂ ਸੁਭਾਗਾ ਸੀ...? ਜਿਸ ਦਿਨ,ਜਿਸ ਘੜੀ ਤੇ ਜਿਸ ਪਲ ਵਿਚ **ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰ ਹੋ ਕੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਅਗੰਮੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਰਲਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੁੱਗੋ ਜੁੱਗ ਅਟੱਲ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਜੋਤ ਜਗਾ ਕੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹੰਮ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਗਾਂ ਭਰੀ ਘੜੀ ਆਣ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ,ਜਦੋਂ ਅਗੰਮ ਅਗੋਚਰ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਜਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲੱਗਿਆ ਕਰਨਗੇ।ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਆਪ ਵਰਤਾਏਗਾ।ਬ੍ਰਹੰਮ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ (ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਅਨਹਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ

ਲੱਗਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ।ਨਾਮ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲੇਵਾ ਦੇਵੀ ਕਰਨਗੇ।ਰੂਹਾਨੀ ਰੂਪ ਰੰਗ ਰਸ ਦੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲਿਸ਼ਕੇ ਹੋਇਆਂ ਲਈ

“ਅਬਿਚਲ ਨਗਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਰਾਮ” ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਾਪਾਰੀ ਵਿਸਮਾਦੀ ਡੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ ਝੂਟਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰੰਪਾਰ ਦੇ ਸੋਹਿਲੇ ਅਲਾਪਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣਗੇ-

ਮਾਈ ਰੀ ਪੇਖਿ ਰਹੀ ਬਿਸਮਾਦ ॥

(ਅੰਕ ੧੨੨੬)

ਅਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਗੁਰੂਆਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ) ਉਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਐਸਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਨੌਂ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸਰਵ ਕਲਾ ਸਮਰੱਥ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਜੋਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰ ਹੋ ਕੇ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਜੋਤ ਦੇ ਸਦੀਵੀ-ਦੀਵੇ ਬਾਲੇ ਹੋਣ...। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਗ ਮਗ ਕਰਦੇ ਨੂਰ ਦੀ ਦਿਵਾਲੀ ਦੇ ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੀ ਸਖਤ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ..! ਇੱਥੇ ਜਗਣ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਥਾਣੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਦੀ ਲੋਅ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ..! ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜਗ ਮਗ ਜੋਤ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਦਾ ਨਾਤਾ ਗੰਢਣ ਲਈ, ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋੜ ਕੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੋਧ ਲੈਣ...। ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਲੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਸਵਾਰੇ..! ਹਿੰਮਤ ਬਖਸ਼ੋ..! ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਭਰੀ ਲੰਮੀਂ ਉਮਰ ਬਖਸ਼ੋ...! ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਧੁਨਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਖਜਾਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਆਰੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਬੀਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਮੁਰਝਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਨਿਖਾਰ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜੀ ਹੋਈ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਬਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਉਣਗੇ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ

ਦੀਆਂ ਅਨਹਦੀ ਗੁੰਜਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਜਗ ਨੂੰ ਗੁੰਜਾਉਣਗੇ। ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਸੁਣ ਕੇ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਣ ਜਾਗਦੀ ਹੈ ਕਿ **ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚੇ ਕਾਫੀ ਹਨ।**

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ, ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ **ਭੁਜੰਗ ਫੌਜਾਂ** ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਅਜ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੱਚੇ ਕਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਗਾ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ, ਲਗਨ, ਅਤੇ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਸਦਕੇ ਹੀ ਅਜ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਜਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਤੂੰਗਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੂਣੀ ਚੌਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੈਦਾਨ

ਵਿਚ ਵੀ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਦੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਤਪ-ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਤਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਦੀਆਂ ਗੂੰਜਾਰਾਂ, ਖਾਣੇ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਪਿੱਛੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਭੁਜੰਗ ਫੌਜਾਂ ਜੈਕਾਰੇ ਗੂੰਜਾ ਕੇ ਛੁਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਕਲਾ-ਕਲੇਸ਼ ਦੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਵਿਕਾਰੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਲੰਗਰ ਛੁਕਣ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਧਾਰਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਰਹਿਣੀ, ਬਹਿਣੀ, ਕਹਿਣੀ ਸੈਹਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀ ਛਾਪ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰਮ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲੌਕਿਕ ਝਲਕਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਡੋਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਝੋਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਬੇੜੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਜੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਵਾਲੀ ਸਾਦਗੀ, ਲਗਨ, ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਕਰਤੀ ਘਾਲਣਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਚ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਐਗ੍ਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਵਾਈਸਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਉਚੀ ਪੋਸਟ ਉਤੇ ਮੰਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਲਿਬਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਾਈ। ਸਾਧੂ ਸੁਭਾ, ਨੇਕ ਨੀਅਤ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤ ਸਹਾਈ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ

ਸਾਫ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ। ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਾ ਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾਂ ਜਿਹਾ ਸਿੱਖ ਸਮਝ ਕੇ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਗਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਮੈਦਾਨ ਫਤਿਹ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੀਂਹ ਵਿਚ ਭਿੱਜਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ੧੩੦ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਅਤੇ ੧੪ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੜੂ ਨਾਮ ਹੀ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧਾਂ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਤੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਸਧਾਰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬੜੇ ਹਨ, ਉੱਤਮ ਹਨ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਵੀ ਦੂਜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਇਸ ਤਪੋ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਉਗੀਆਂ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਠੀਕ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਪ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਥੇ ਸੰਤਾਂ, ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾ ਜਾਈ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਪੋ ਭੂਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਠਾਕੁਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਣੀ ਰਹੀ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸੇ ਤਪੱਸਵੀ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਕਮਾਉਣੇ ਬੜੇ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਜਾੜ ਬੀਆ ਬਾਨ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਕੋਈ ਸੌਖੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ

ਹਿੰਮਤ ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਾਲੀ ਚਾਲੀ ਮੀਲ ਪੈਦਲ ਚਲ ਕੇ ਜੰਗਲ ਗਾਹੁਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਸੁੰਨਸਾਨ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਬਿੱਖੜੇ ਪੈਂਡੇ ਗੱਛਦਿਆਂ ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲੱਭ ਲਈਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸੀਆਂ ਸਨ।

ਓਧਰ ਬੜ੍ਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਠਾਕੁਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਐਨੇ ਭੈੜੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਸਦਾ ਉਥੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਧੂ ਠਾਕੁਰ ਨੂੰ ਜਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ। ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਠਾਕੁਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੂਹੋਂ ਮੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੇ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੁਭ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭਿਆ।

ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਪ ਸਥਾਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਸੱਚੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਲੈਣੀ ਵੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਇਕ ਨਿਆਰੀ ਖੇਲ੍ਹ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਲੀ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰਤਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣਾ

ਪਹਿਰਾਵਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾ ਤੋਂ ਉਲਟ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਖੰਡੀ ਲੋਕ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਫੈਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭੜਕੀਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਭਲੀਆਂ, ਭੋਲੀਆਂ ਭਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਣਭੋਲ ਹੀ ਬੁਰੇ

ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜ ਕੂਲ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਪੱਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਸੁੱਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਾਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਭੜਕੀਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਭੈੜੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮਨਾ ਵਿਚ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਪੈਨਣੁ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ ॥
ਜਿਤੁ ਪੈਐ ਤਨੁ ਪੀੜੀਐ ਮਨੁ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰੁ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੬)

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਿਦੇਸ਼ੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਰਸਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਈ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, :-“ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਇਕ ਜਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਟੈਂਡ ਕਰਕੇ ਆਈ ਹਾਂ...। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਡਰਨ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ।” ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, :-“ ਬੜਾ ਹੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਡਰਨ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਣਗੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।”

ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ

ਪਹਿਰਾਵਾ ਯਾਦ ਆਇਆ ਤੇ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਉਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿੱਦੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਬੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਸਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੀਣ

ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਚ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਉਹ ਅਧੁਨਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣਾਂ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਣੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੱਚੀਆਂ ਜਦੋਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਮੱਤਿ ਉਚੀ ਦੀ ਦਾਤ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਵ-ਕਲਾ-ਸਮਰੱਥ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਤਿ ਪੱਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ‘ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ’ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਮ ਵੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਵਰਗੇ ਹੀ ਕਰੀਏ।

ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਧ-ਨੰਗੇ ਜਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ, ਸਗੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ

ਜਿਹਾ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਕਮਜੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਾ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਲ ਤੋਰਦਾ ਹੈ। ਉਠਦਿਆਂ, ਬਹਿੰਦਿਆਂ, ਖਾਂਦਿਆਂ, ਪੀਂਦਿਆਂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਰ ਅਤੇ ਸਖਤ ਮੇਹਨਤ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਫੈਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਲ ਧਿਆਨ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸੰਵਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੜੀ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਉਮਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਲਿਬਾਸ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਲਗਾਮ ਤੋਂ ਭਟਕਦੇ ਅਵਾਰਾ ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਲਗਾਮ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਿੱਦੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਨ ਲਈ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੂਰਣਿਆਂ ਉਤੇ ਤੋਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈਆਂ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਾਂ ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਹਾਜਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਹਣੇ ਲੱਗਣ ਦੀ ਚਾਹ ਤੇ ਉਮਾਹ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲ ਕੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਮਾਂ ਬਾਪ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਾਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਾਢੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਠੋਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਭੁਗਤਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ **ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਅਕਲ ਦੇ ਕੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।** ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ-ਹੁਦਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਅਤੇ ਟੀਚਰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਣੇ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਭੁਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਫਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਲ ਤੋਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਰਵ-ਉਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਮੱਤਿ ਬਖਸ਼ੋ...! ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ

ਲਈ ਵਰਤ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਲਈ ਹਾਬੜੇ ਫਿਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲਾਂ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੂਰਣਿਆਂ ਉਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ.. । ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਧੀਆਣੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਪੱਤ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਨ...! ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਹਿੰਮਤ ਦੇਵੇ...! ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਬਾਣੀ, ਬਾਣੇ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਏ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚੇ ਬਣਾ ਕੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਪੱਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ...। ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ.! ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚੀ ਜਾਵੇ..!

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ **ਸਾਡੇ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੱਟੇ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਅਖੀਰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਿਬਾਸ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।**

ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲੇਵਾ ਦੇਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਅਤੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਾਲਾ ਮਹੌਲ ਮੈਲੀਆਂ ਕੁਚੈਲੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਅੰਕੁਰ ਫੁੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਗਨੀ ਦੇ ਪਸਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। **ਭਲਾ..! ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ....?**

ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧੁਨਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿੱਲਖਣਤਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗਾਂ ਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ਚੋਜਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੈ

ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਨਹਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੁਧ ਉਚਾਰਣ, ਤੰਤੀ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਵਿਸਮਾਦੀ ਤੰਗਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾ ਅਸਰ, ਹਰ ਕੋਈ ਕਬੂਲਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ..। ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਛੋਟੀ ਰੰਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਹੌਲ ਦਾ ਅਸਰ ਕਬੂਲਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਸ਼ਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੇਟਾ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਆ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬਰਤਣਾਂ ਵਿਚ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ। ਬੇਟੇ ਨੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਦੋਨੋਂ ਹਥ ਜੋੜੇ, ਅੱਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤੋਤਲੀ ਅਵਾਜ ਵਿਚ ‘ਤੂ ਦਾਤਾ ਦਾਤਾਰ ਤੇਰਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ...’ ਪੂਰਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਜਾਗੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਿੰਗਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਦੇਖਣ ਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਸਿੱਖ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਜ ਕੁਲ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਗੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਿਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਹਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਘੋਰ ਅਸਰਾਂ ਦੇ ਸਰਾਪੇ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਸੁਧਾਰ ਘਰ ਬਣ ਕੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਰਤੀ ਘਾਲਣਾਂ ਨਾਲ ਖੋਜੇ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਬਣੇ ਰੂਹਾਨੀ

ਅਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੇ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬਕੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਕਾਂ ਵੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਚਿੱਟੇ ਹੰਸ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

ਤਪੋ-ਭੂਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦਾ

ਜਨਮਾਂ-ਜਨਮਾਂਤਰਾਂ ਤਕ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਦਿਨ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚ ਦੋ ਨੰਨੇਂ ਮੁੰਨੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੜ੍ਹੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਹਾਣ ਦੀ ਲੜਕੀ ਕੋਲੋਂ ਬੜ੍ਹੇ ਜੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ; -“ਤੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਟੇਕਿਆ?”

ਲੜਕੀ; -“ ਗੁਰੂ ਜੀ....! ਕਿੱਥੇ ਆ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ?”

ਲੜਕਾ ਹੱਥ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ; -“ ਇੱਥੇ ਹੀ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸੀ...!”

ਲੜਕੀ ਹੈਰਾਨਗੀ ਨਾਲ; -“ ਨਹੀਂ....! ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ...!”

ਲੜਕਾ (ਬੜ੍ਹੇ ਰੋਅਬ ਨਾਲ); -“ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ..? ਹੁਣੇ ਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਘੋੜੇ ‘ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਸੀ..। ਉਹ ਇੱਥੇ ਹੀ... ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸੀ!”

ਲੜਕੀ; -“ ਹੈਂ..! ਗੁਰੂ ਜੀ..? ਨਹੀਂ...! ਮੈਂ...ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ”

ਲੜਕਾ; -“ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ..? ਇੱਥੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸੀ..!”

ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਬੱਚੇ..! ਦੋਨੋ ਹੀ ਸੱਚੇ ਸੀ। ਲੜਕਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਜੋਰ ਦੇਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਟੇਕਿਆ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੋਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਓਧਰ ਕੁੜੀ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਲੜਕਾ ਉਸਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। **ਦੋਨੋ ਹੀ ਸੱਚੇ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ।**

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਨੁਭਵੀ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਲਈ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਓਪਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰੇ ਬਖਸ਼ਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਹੈ, ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਸਚ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਬਲੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲੌਕਿਕ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਹਤਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਭੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧੂ ਸੁਭਾ ਅਤੇ ਭੋਲੇ-ਪਨ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਸੂਮ ਜਿੰਦਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਰਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾ ਜਾਈ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਗੁਪਤ ਰਹਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭੈ-ਭਾਵਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮਾਂ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਜਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੁਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਡੁਲੂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਥੇ ਸ਼ਹੀਦਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਡੁੱਬਦਾ। ਭਾਵ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹਾਦਰ ਕੰਮ ਮੰਨਦੇ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹੀ ਜੰਗਲੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਅਫਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਲੱਕੜੀ ਦਾ ਖੋਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਨਿਤ ਨੇਮ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਸੜਕ ਬਣਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਖੋਖਾ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੰਗਲੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਅਖੀਰ ਸੜਕ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਮ ਲਈ ਛੇਤੀ ਦਫਤਰ ਪੁਜ਼ੱਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੋਖੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਐਸੇ ਬਣ ਗਏ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬੱਧੇ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਰੇ ਬਥੇਰਾ ਕਿਹਾ ਪਰ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ **ਅਫਰੀਕਨ** (ਕਾਲਾ) ਉਥੋਂ ਦੀ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ

ਖੋਖੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਨੂਰਾਨੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੇ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਣ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਰਸ਼ੀ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਵਰਗੇ ਕਲਗੀ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੋਖੇ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਗੜੀ ਤੇ ਲਿਬਾਸ ਕੁਝ ਕੁਝ ਉਸ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਖੋਖੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਖੋਖਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾਂ ਪਾਇਆ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਖੋਖੇ ਦੁਆਲੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗਲ ਸਮਝਾਈ। ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁਲ ਚੜ੍ਹਾਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਖੋਖੇ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ।

ਮਕਿੰਦੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਅਜ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ੨੪ ਘੰਟੇ ਲੰਗਰ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਬੜੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕੀਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਪੋ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮ-ਉਜਾਲਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਵ ਸਾਗਰ ਵਿਚੋਂ ਪਾਰ ਕਰਨਾਂ ਹੈ..। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਬਾਲਪਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਿਚ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਚੌਂਕੜੇ ਉਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ...। ਕੀ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ...? ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏ ਨੂੰ ਘੋਰ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਲ-ਮਹਾਂ-ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਰੂਹਾਨੀ ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਪੜ੍ਹਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਰੰਗ ਲਿਆਏਗੀ...! ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜਾਰਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਰਜਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਕਾਮ ਧੇਨ ਗਊ ਤੇ ਪਾਰਜਾਤ ਬ੍ਰਿਖ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਭਗਤੀ-ਭੰਡਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਠਿਕਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ-

ਆਜ ਮੈਂ ਬੈਸਿਓਂ ਹਰਿ ਹਾਟ ॥

ਨਾਮੁ ਰਾਸਿ ਸਾਝੀ ਕਰਿ ਜਨ ਸਿਉ ਜਾਂਉ ਨ ਜਮ ਕੈ ਘਾਟ ॥

(੧੨੬੯)

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹੰਮ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਦੀਆਂ ਅਨਹਦੀ ਤ੍ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਨਿਖੱਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਅਗੰਮ ਅਗੋਚਰ ਦੀਆਂ ਨਿਆਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਾਰੇ ਭੇਦ ਜਾਨਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਉਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਨਾਰਸ (ਕਾਂਸ਼ੀ) ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵੀ ਨਾਮ ਦੇ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਠਿਕਾਣਾ

ਹੋਵੇਗਾ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਦਾਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਿੜਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਣਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਮਾਨਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਾਡਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਾਲ-ਖਾਲਸੇ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਭੁਜੰਗ-ਫੋਜ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਲ-ਹੰਸ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਲਣਗੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਲਾਹੀ ਕਿਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣਗੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੇ ਠੰਡ ਪਾਉਣਗੇ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਮਝ ਕੇ ਸ਼ੁਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਅੱਜ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਖ ਨਾਲ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ **ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ ਜਾਉ** ਨੂੰ ਬੇਧਿਆਨੇ ਹੀ **ਆਖਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ ਜਾਉ** ਕਹਿ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। **ਆਖਾ ਜੀਵਾ** ਨੂੰ **ਆਖਾਂ ਜੀਵਾਂ** ਕਹਿਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸੌਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੌਖ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ ਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਰੀਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭੋਲੇਪਨ ਵਿਚ

ਹੀ ਇਸ ਰੀਤ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੰਗਤ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਦੋਖੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲੁੰਬੜ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਨੂੰ ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਕਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਤਕਲੀਫ ਸਹਾਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਕੋਈ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੌਖਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੌਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਉਤੇ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਗਟ ਸਰੂਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮ-ਅਨੰਦ ਵੀ ਮਾਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਾਧ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੱਤਿ ਸੂਖਮ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਜਾਨਣੇ ਸਾਡੇ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੋਲ ਘੁਮਾਈ ਹੋ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਿਆਲੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਸਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪ੍ਰੇਮ-ਵਸ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਭੋਲੇਪਨ ਤੇ ਰੀਝਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਣ ਪਏ ਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਵਸਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਲਾਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਦੀ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਾਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਹੇਕ ਨਾਲ ਹੇਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਗੰਮ ਅਗੋਚਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਦੀ ਅੰਗਦ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਮ ਦਾਸ ਤੇ ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦੇ ਰੰਗ ਰੂਪ ਰਸ ਮਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਚਰਮ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤਕ

ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਭਵ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬਦੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਲ ਬੂਟੇ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤਹਿ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ-ਧੰਨ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੂਫਾਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਵਾਲੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੋਢਾ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਡੁਬਦੇ ਬੇੜੇ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਲੋਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਬੀਰ ਸਚਾਈ ਦੀ ਗੰਢ ਫਰੋਲ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਚੀਂ...! ਬੜਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂਹੋਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੱਤਿ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਭੈ-ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ, ਗੁਰੂ ਸੰਵਾਰੇ, ਇਹ ਨਿੱਕੜੇ ਨਿੱਕੜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲਾਲ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਸ਼ਰਧਾ ਦੀਆਂ ਪੀਂਘਾਂ ਝੂਟਦੇ ਹੋਏ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਚਿੱਟੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੁੱਧ-ਚਿੱਟੇ-ਹੰਸੁਲੇ ਬੱਚੇ ਭਗਤੀ ਭਾਵਨਾਂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਤੰਤੀ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਚਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਰਾਗ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤਾਨਾਂ, ਅਲਾਪ, ਗਮਕ, ਕਣ ਮੁਰਕੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਖੂਬੀਆਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਸਗੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਲਈ ਹੀ ਰਾਗ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਰੂਪੀ ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਦੀ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਅਲਾਪਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਭਵ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਚਖ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੀ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਰਾਹੀਂ

ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਬੱਚੇ ਗੁਰ-ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰੇ ਹਨ।

ਬਚਪਨ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ ਉਤੇ ਖੜਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਲ ਜਾਣ ਸਮੇਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਘੇਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਕਾਰ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਆਤਮਿਕ ਗੁਣ ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਬਣ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਾਂ ਜਾਗਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੱਚੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੱਕੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਖਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਮਜਬੂਤ ਵਾੜਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਿਯਮ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਤੁੱਟ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਾਲਣ ਸਾੜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ਕਤੀ ਖਰਚਦੇ ਹਨ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਕੱਚੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੋਹਜ ਜਾਨਣ ਦਾ ਚਾਅ ਤੇ ਉਮਾਹ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ 'ਚੋਂ ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮ ਹੰਸ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਰੂਪੀ ਨਿਰਮੋਲਿਕ ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ, ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਹੰਸਾਂ ਵਾਲਾ ਚੋਗ ਚੁਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਇਹ ਬਾਲ ਤੇ ਬਾਲੜੀਆਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗ ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜਦੇ ਹਨ। ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਘੇਰਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਇਆਂ ਦੇ ਚੇਹਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵ ਡਲ੍ਹ ਡਲ੍ਹ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਜਾਂ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਫੁਲਝੜੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਖਿੜਦੇ ਹਨ, ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟਪਕਦੇ ਹੋਏ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਸ ਘੋਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚੇਹਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਵਾਂ ਭਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਦਿਸ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਟੁੰਬਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਠੰਡ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਘੋਰ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦਾਂ ਬਣ ਕੇ ਠੰਡ ਵਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਘੋਲ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਜਾਨਣ ਲਈ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਸੱਚੀ ਲਗਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਦੀਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਅਭਿਆਸੀ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਚੌਂਕੜੇ ਉਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਚਾੜ੍ਹਕ ਮਨ ਦੀ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪਰੁਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਚੌਂਕੜੇ ਉਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾ ਬਖਸ਼ੋ।

ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਅਠੱਵੇਂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੋਹਣੇ ਰੁਮਾਲੇ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੀਮਤੀ ਚਾਨਣੀਆਂ ਤੇ ਪਾਲਕੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਜਲੋਂ-ਜਲਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬਾਣੀ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਿਉਂ ਹਾਂ? ਕਿਧਰੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਕਤਾਈ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ...? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਡਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ .? ਤੇ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਲਪਨ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ...? ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਦੀਆਂ ਹੀ ਬਰਕਤਾਂ ਹਨ..! ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਲਹੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਘੋਲ ਘੁਮਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ.. !

ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ

ਜਦੋਂ ਕਣ-ਕਣ ਵਿਚ ਰਸੇ ਹੋਏ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਨੂਰ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਅਤੇ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਦੀ ਸਰਸਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿਚ ਰਸ ਘੋਲ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਲਾਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ, ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਬੋਲ, **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਰਸੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਲਾਪ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਤੋਂ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਨਹਦ ਨਾਦ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਉਨਮਨ ਹੋਏ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਇਲਾਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਗਏ।

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। **“ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ”** ਦੀ ਘਾੜਤ ਘੜਨ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਤਾ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਡ ਲਡਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਿਵ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ ਦੇ ਹੁਲਾਰੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ (ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ) ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਉਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਧੀ-ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਾਹੇ ਖੱਟਣ ਲਈ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀ ਪ੍ਰਪਤੀ ਲਈ ਵਿਲਕਦੇ ਹਨ, ਲੇਲੁਣੀਆਂ ਕਢਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲਦੇ ਹਨ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਏਦਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਗੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਟੱਲ ਹੁਕਮਾਂ

ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਮਰਪਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਫੁਲਵਾੜੀਆਂ ਸਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਦੇ ਚਾਨਣ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਮ, ਵੈਰਾਗ, ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਮਾਂਜੇ ਧੋਤੇ ਹੋਏ ਸੁੱਚੇ ਮਨਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਸ ਅਦਿਸ਼ਟ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰੰਗ ਮਾਣੇ ਹਨ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀਆਂ ਗੋਹਜ ਭਰੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਡੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਆਰਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦੇ ਦੀਵਿਆਂ ਅਤੇ ਡਲ੍ਹ ਡਲ੍ਹ ਕਰਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗਗਨ ਰੂਪੀ ਥਾਲ ਉੱਤੇ, ਪੌਣ ਚੌਰ ਝੁਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਲ ਤੋਂ **‘ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ’** ਦੇ ਸੁਰ ਵਿਸਮਾਦੀ ਤੂੰਗਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਬਣ ਕੇ ਵਰ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੰਗ ਬ੍ਰੰਗੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਨੂਰਾਨੀ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੰਗ ਬ੍ਰੰਗੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੰਗ ਬ੍ਰੰਗੀਆਂ ਰੰਗਦਾਰ ਬੂੰਦਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਸਰਸਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਮੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਿਹੋਂ-ਬਾਣ ਸਹਿੰਦੇ ਪਪੀਹੇ-ਮਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਆਂਤ-ਬੂੰਦਾਂ ਨਾਲ ਰਸ ਰਸ ਕੇ ਠੰਡੇ ਠਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੱਬ ਕਰੇ..! ਇਸ ‘ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ’ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ... ਤੇ ਫਿਰ ਕਦੀ ਕੋਈ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹੀਆ ਨਾ ਕਰੇ...!

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਖ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੋਰੇ ਤੇ

ਕਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜੀ ਵਾਰ ਸਰੂਪ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰਨ ਲਈ ਤੰਤੀ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੁੱਲੇ ਭੱਟਕੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀਆਂ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਠੰਡ ਪੈਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀ ਤੂੰਗ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੀ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਖ ਕੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜ ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ **ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ, ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗ ਰਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ।** ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ **ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ** ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੰਦੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਹਨ, ਪੁਜਣ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕ ਜੀਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ,-

In a judgment entitled *Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee Amritsar v. Som Nath Dass and others*¹ delivered on March 29, 2000, the Supreme Court of India has held that Sri Guru Granth Sahib is a juristic person.... The Court held categorically that Guru Granth Sahib could not be equated with an idol, as idol worship is contrary to the Sikh principles. Thus, it clearly maintains and upholds the separate, unique and independent identity of Sikhism. It was held that no doubt, the Sikh scripture is a sacred book but it cannot be equated with the sacred books of other religions as the reverence of Guru Granth Sahib is based on different conceptual faith, belief and application. It is the living and eternal Guru of Sikhs. Before referring to the arguments of the parties, the Court examined the Sikh history and principles to hold Guru Granth Sahib a juristic person. It noted, "Sikhism grew because of the vibrating divinity of Guru Nanak ji and the succeeding Gurus, and the wealth of all their teachings is contained in 'Guru Granth Sahib'. The

last of the living Gurus was Guru Gobind Singh ji who recorded the sanctity of 'Guru Granth Sahib' and gave it the recognition of a living Guru. Thereafter it remained not only a sacred book but is reckoned as a living Guru."²² AIR 1973 P&H 470²² para 1.

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, **ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਾਕ ਦੇਵ ਜੀ** ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ 'ਕੁਰਾਹੀਆ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਸਮੇਂ, ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਵਿਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਛਾਣਿਆਂ ਸੀ? ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਗੰਗਾ ਮਈਆ ਵਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਕੰਗਣ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪ ਹੀ ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ ਪਰ ਉਹੀ ਕੰਗਣ ਜਦੋਂ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਕੰਗਣ ਲੈਣ ਲਈ ਰਵਿਦਾਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। **ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ** ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਵਾਲੀ ਕੁੰਨੀ (ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਭਾਂਡਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਮੜਾ ਭਿਓਂ ਕੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਗੰਗਾ ਮਈਆ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੰਗਣ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਰੀਦ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਰਾਣੀ ਮੀਰਾ ਨੇ ਰਵਿਦਾਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਹੀ ਗੰਢਵਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਘੋਰ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਜੀ ਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਪੇਟੀ ਹੋਈ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਹੈ।

ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ **ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਨੂੰ ੬ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਲ ਪਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਜਾਰਿਆ।

ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ- “ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ **ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਐਮ.ਏ.ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ.(ਪੰਜਾਬ), ਐਮ.ਏ.(ਹਰਵਰਡ ਅਮਰੀਕਾ) ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਹਸਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟੇਕਦੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਗਿਆਰਵੀਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ,- “ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨ ਰੂਪੀ ਭਾਂਡਾ ਕੁਝ ਮਾਂਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਕਰਸ਼ਨ ਸ਼ਕਤੀ (Magnetic Power) ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਰੀਰ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਨਕਰ ਸੀ, ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰੱਬੀ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ, ਖਿਚਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਮਿਕਨਾਤੀਸ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ **Magnetic power** ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੀ। ਆਖਰ ਇਹ ਦਸ਼ਾ ਆ ਗਈ, ਜਦ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਭੋਗ “ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ” ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਤਦ ਦਾਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਫਨਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਦਾਸ ਮੱਥੇ ਭਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਭੁਚੰਗੀ ਸਿੰਘ ਫੜ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਡਿਗਣ ਨਾ ਦਿੰਦੇ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੱਥਾ ਟਿਕਾ ਦਿੰਦੇ।

ਇਸ ਮਸਤਾਨੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ **ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ, ਦਾਸ ਪਾਸ ਆਏ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, -“ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਅਥਵਾ ਸੰਤ ਲੱਭੋ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਕਰਮ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰੇ।” ਦਾਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, -“ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੰਤ ਅਸੰਤ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਉਥੇ ਦਾਸ ਚਲੇ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਇਸ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਦਾਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕੁਵਾਟਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਦ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਬੀੜ ਖੁਲ੍ਹੀ ਤਦ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਰਠਿ ਰਾਗ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ, (ਦਾਸ ਅਜੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ, ਖੁਲ੍ਹਾ ਘੋੜ ਚੜ੍ਹਾ ਸੀ) ਇਥੋਂ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕ ਜੀ! ਦਾਸ ਬੀ. ਏ. ਵਿਚ **Chemistry** ਵਿਚ ਫਸਟ ਰਿਹਾ। ਸੋ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਦਾਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀਤੀ। ਮਨ ਦੇ ਵਹਿਨ **Hallucination** ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਸਚਮੁਚ ਸਰੀਰਕ (**Physical**) ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦਾਸ ਦੇ ਸੀਸ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਅਕਰਸ਼ਨ ਸ਼ਕਤੀ (**Magnet power**) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਇਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਇਕ **Magnet**। ਦਾਸ ਦਾ ਸੀਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ। ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਚਿਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਦਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦਾਸ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਅਥਵਾ **Spiritual experience** ਹੋਇਆ। ਦਾਸ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਪਾਠ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਦਾਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ, ਦਾਸ ਨੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ; -“ਪੁੱਤ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੰਠ ਨਹੀਂ।” ਦਾਸ ਅਜੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ਮਾਤਾ ਜੀ! ਜਿਵੇਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਲਵੋ।” ਗੁਰਮੁਖ ਭੋਲੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਮੰਨ ਲਏ ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਏ ਬਿਨਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਦਾਸ ਚੌਫਾਲ ਸੁਹਾਗੇ ਵਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਮੱਥੇ ਦੇ ਭਾਰ ਡਿੱਗ

ਪਿਆ।ਜਦ ਤੀਕਰ **telegraphically** ਦਾਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦਸਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ,ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ **Spiritual** ਅਨੁਭਵ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਉਥੇ ਦਸੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹਨ।”

ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਹਨ,ਪੂਜਣ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਜਣ ਯੋਗ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹੀ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸਦੀਵੀ ਜੀਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਹੀ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਡਿਗਦਿਆਂ ਹੀ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਗੇ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਜਦ ਤਕ **telegraphically** ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦਸਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਲੋਹਾ ਚੁੰਬਕ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਵੀ ਮਿਕਨਾਤੀਸੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਹਲਕੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਦਾਰਣ ਪੇਸ਼ ਹੈ।ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ,ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਹ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਵੱਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ

ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਗਦੀ ਜੋਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਿੱਜੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਉਹ ਦੋਦੜੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਅਟੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਘੁੰਮਰਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਸੁਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਗੋਲੇ ਨਿੱਕਲ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਬਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮ-ਵੱਸ ਹੋਈ ਜਿੰਦੜੀ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਗਿਆ, ਉਸਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਉਹ ਰੁਕਦੀ ਹੋਈ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਿਆ-

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਸਥਾਨ ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਹੈ

ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੇ ਵੈਰਾਗ-ਮਈ ਹਿਰਦੇ ਵਿੰਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਜੋਦੜੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ -

ਸਭਿ ਸੁਹਾਗਣਿ ਮਾਣਹਿ ਰਲੀਆ

ਇਕ ਦੇਵਹੁ ਰਾਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥

(ਪੰਨਾ ੯੫੯)

‘ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਹੈ’ ਵਾਲੀ ਘੜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਰਾਰੀ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਇਲਾਹੀ ਨੂਰ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਪਰਮ-ਅਨੰਦ ਲਈ ਪਪੀਹੇ ਵਾਲੀ ਕੂਕ-ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਅੱਗੋਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਘੜੀ ਵੀ ਨਾ ਲਾਈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ..? ਅਨੰਦ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੀ ਨਾ ਰਹੀ। ਉਹ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਬੇਗਮ

ਪੁਰੇ ਵਿਚ...। ਭਿੱਜਣ ਲੱਗਿਆ... ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਰੰਗ-ਰਸ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਵਿਚ...। ਗੜ੍ਹੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਮੁਰਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੋਇਆ...। ਤੇ ਫਿਰ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ-ਮੁਗਧ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਉਖਾੜੇ.....।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ **ਵਾਸੂ ਭਾਰਦਵਾਜ**

ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਵਾਹ ਲਗਾ ਲਈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਤਦ ਉਸਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚੋਂ ਦੂਧੀਆ ਰੰਗ ਦੀ ਜੋਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਕੰਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਵਾਂ ਨਰੋਆ ਕਰ ਗਈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾ ਲਈ ਇਹ ਅਸਚਰਜ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ

ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਨਾਮ-ਰਸ ਘੋਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲਿਵ ਲੀਨ ਹੋਈ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤੂੰਗਾਂ ਭਰੇ ਘਣੇ ਬੱਦਲ ਸਾਡੀ ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰ ਖੁਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦੇ ਆਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਪਾਂ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਦੀ ਮਿਕਨਾਤੀਸੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। **ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ** ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦੀ ਜੀਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਲਾਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ **ਸਰਦਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਐਸੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੁਣ ਉਹ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਾਰੂ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਨਵਿਰਤੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ **ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ

ਨਾਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਾਰੂ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਚੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਵਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀ ਗੁਰੂਆਂ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਰਚੀ ਹੋਈ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੰਦੇ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਹਾਜਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗਿਆਰਵੀਂ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨੂਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਵਿਚ ਨਹਾ ਕੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਰਿਸ਼ੀਆਂ, ਮੁਨੀਆਂ, ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਅਸਥਾਨ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਜਪ ਤਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਦੂਣੀ ਚੌਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਪ ਸਾਧਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਵਰ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂਰ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਰਮਲ ਰੂਹਾਂ ਜਿਸਮਾਨੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਪ ਤਪ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ.. ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਰੰਗ ਜਰੂਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਜਪ ਤਪ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਜਗਿਆਸੂ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ। ਸੰਸਾਰਿਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਲਈ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ

ਲਈ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਸੁਣਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਵਾਲੇ ਉਸ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਦੁਖਾਂ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਲਈ ਦਿਲ ਜਾਨ ਨਾਲ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਰਾਂ ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਭਗਤ-ਜਨ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਰਵ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ-ਮੁਗਧ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਦਾ ਮਹੌਲ ਕਝ ਐਸਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਘੋਰ ਤਪੱਸਵੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਦਿਆਂ ਹੀ ਜਗਿਆਸੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤਕ, ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਝੁਨਝੁਨਾਹਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਕੰਬਣੀਆਂ ਛਿੜ ਪਈਆਂ। ਉਸਨੂੰ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਜਰੀਂ ਆਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਲੌਕਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ। ਉਸਦੀ ਸੁੱਧ ਬੁੱਧ ਵਿਸਰ ਗਈ। ਬੁਲੰਦ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਸੁਆਸ ਗਿਰਾਸ ਸਿਮਰਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਣਨ ਲੱਗੀ। ਦੂਰ ਦੁਰਾਡਿਓਂ ਜਾਪ ਕਰਵਾਉਣ ਆਈ ਇਕ ਬੀਬੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਦੀ ਗੁੰਜਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਦੌੜੀ ਆਈ। ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਵਾਸ ਗਿਰਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮ ਰਸ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਘੁਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਚੀਚੀ ਉਂਗਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੀ ਬਾਂਹ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਈ ਦਰਦ ਛਾਤੀ ਵਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਔਰਤ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ;—“ਕੀ ਹੋਇਆ

“ਕੀ ਹੋਇਆ...? ਪਾਣੀ ਲਿਆਵਾਂ..?” ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਮੋਢੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ। ਸਿਮਰਨ ਉਛਾਲੇ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਹ ਨਾਲ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਡੌਰ ਭਉਰਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਅੰਦਰ ਪਈ ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਪੀਂਘ ਦੇ ਹੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਦਰਦ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂੰ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਾ। ਕਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਸਮਾਧੀ ਲੱਗ ਗਈ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਈ।

ਸਾਹਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਨਾਮ-ਰਸ ਦੇ ਘੁੱਟ ਭਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਲਕੇ ਜਿਹੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਤੱਕ ਆਤਮਿਕ ਰਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਦਰਦ ਦੋਨੋਂ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਤੇ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘਟਦੇ ਘਟਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਈ ਸਾਲ ਉਹ ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਂਹ ਦੀ ਦਰਦ ਅਤੇ ਨਾਮ-ਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਤੱਸਲੀ ਨਾਂ ਹੋਈ।

ਕਦੀ ਕਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਰੰਗਲੇ ਸਜਨਾਂ ਦੀ ਰੈਣ ਸਬਾਈ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਧੁਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਨਾਮ-ਰਸ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਦਰਦ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ।

ਇਕ ਦਿਨ **ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ** ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਨਿਤਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੁਰਤ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ‘ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਸਥਾਨ ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਹੈ’ ਵਾਲਾ

ਮਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਉਸਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਭਰੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਚਲ ਪਈਆਂ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੇ ਦਰਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਿਆ।

ਅਖੀਰ ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਝੀ ਦੁਆਈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹਜਾਰ ਨਾੜੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਧਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਢੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀ ਨਾਮ-ਰਸ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਖਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾੜੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਨਰੋਏ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਾੜੀਆਂ ਸੁੱਕ ਸੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ **‘ਸੂਕੇ ਕਾਸਟ ਹਰਿਆ’** ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਿਵ ਲੀਨ ਹੋਏ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀਆਂ ਦੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਹਰ ਬਾਰਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠੰਡ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਾਮ-ਰਸੀਆਂ ਉਤੇ ਜਦੋਂ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਹ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਪੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੰਗਲੇ ਸੱਜਣ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਇਆਂ ਜੇ ਕਦੀ ਜਿਸਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਮੈਲ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਵਰਖਾ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਧਕੇਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੈਲ ਜੰਮ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਰਗੜ ਰਗੜ ਕੇ ਸਾਫ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀਆਂ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰਜ ਅਤੇ

ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਣਿਆਲੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਬਿਜਲੀਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਮਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘਬਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਧ ਤੋੜ ਵਧ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਗਿਆਸੂ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਸੀ ਪਰ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰ ਸਾਲ ਦਿਲ ਵਿਚ ਬਲਾਕਿਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਹੋਈਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਗੁਰਸਿਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਰਟ ਸਪੈਸ਼ਿਲਿਸਟ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਮਾਂਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਕੋਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਿਮਰਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਪਲ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ **‘ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ..’** ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹਾਰਟ ਸਪੈਸ਼ਿਲਿਸਟ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਹਾਰਟ ਸਪੈਸ਼ਿਲਿਸਟ ਕੋਲੋਂ ਰੀਪੋਰਟ ਫੈਮਿਲੀ ਫੀਜ਼ੀਸ਼ੀਅਨ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ। ਰੀਪੋਰਟ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਦੇਖਣ ਪਿਛੋਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਰੀਪੋਰਟ ਗਲਤ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਰਟ ਸਪੈਸ਼ਿਲਿਸਟ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਗਲ ਸੁਣਾਈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਮੁਸਲਿਮ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅੱਖੀਆਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮੱਥਾ ਫੜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਕੁਝ ਪਲ ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਿਤਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ;—“ਅੱਲਾ ਤਾਲਾ ਨੇ ਯੇਹ ਕਿਆ ਕੀਆ..?” **ਮੁਸਲਿਮ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਜਗਿਆਸੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਅੱਲਾ ਤਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਨਿਹਾਰਿਆ।**

ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼

ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬੜੇ ਅਸਚਰਜ ਕੌਤਕ ਵਰਤਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੀ ਬਾਣੀ ਸਾਡੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੇਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਇਲਾਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾ ਕੇ ਗੋਹਜ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਨਾਮ ਅੰਭਿਆਸਣ ਬੀਬੀ ਨੇ ੧ੳ ਦੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਜਾਨਣ ਲਈ ਕਈ ਸਾਧੂ ਜਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਪਰ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਈ। ਹਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੱਗੇ ੧ੳ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੰਨੇਂ ਦਿਲ ਨਾਲ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤਾਬਿਆ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਰੁਮਾਲਾ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੜੇ ਅਕਾਰ ਵਿਚ ੧ੳ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ। ਇਕ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉੱਤੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਲਕੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨੋਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦੀ ਹੋਈ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਉੱਤੇ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬੇਅੰਤਤਾ, ਅਪਰੰਮਪਾਰਤਾ ਤੇ ਅਗਮਅਪਾਰਤਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ। ਉੱਤੇ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਲਕੀਰ ਅੰਬਰ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਵੇਹੜੇ ਵਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਚਿੱਤ੍ਰ ਇਲਾਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਘੜ ਉਘੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਖੰਬ ਲੱਗ ਗਏ ਹੋਣ...! ਉੱਤੇ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਲਕੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡੋਰੀ ਵਿਚ ਬੱਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਰੂਹ ਦਾ ਪਤੰਗ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਗੌਹੜਾ

ਕਣ ਕਣ ਵਿਚ ਰਮਿਆਂ ਹੋਇਆ ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਹਰ ਥਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਦਇਆ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਕ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਬਹੁੜਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਝੁਮੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਤਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਤਪ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਪੁਕਾਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਰੂਹਾਨੀ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਜਗਿਆਸੂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਨਣ ਦੀ ਰੀਝ ਨਾਲ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ **ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ** ਪਹੁੰਚਾ। ਸਫਰ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨੇ ਐਸਾ ਘੇਰਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਾਗ ਹੀ ਨਾ ਆਈ। ਘੂਕ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰੀ ਠੱਕ ਠੱਕ ਕੀਤੀ। ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੋਟੀ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਛੋਹ ਨਾਲ ਜਗਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਉਠਿਆ, ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਤਪ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਦਾ ਮਨ-ਮੰਦਰ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ। ਉਹ ਜਾਣ ਗਿਆ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਚਾਓ ਉਮਾਹ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਗ ਮਗ ਕਰਦੇ ਨੂਰ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸੋਭਦੀਆਂ ਭੁਜੰਗ ਫੋਜਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੋਚਾ

ਵਿਚ ਰੰਗ-ਰੱਤੜੇ ਨੇ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਸੁਰਤੀ ਟਿਕਾਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉਪਰ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਧੁੰਦ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠੇ **ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਨੂੰ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਦਾ ਤਨ ਮਨ ਸੀਤਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਸ-ਭਿੰਨੇ ਨੈਣ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਛਲਕਣ ਲੱਗੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਸੀ। ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੇ ਪੁਸ਼ਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੋਭ ਰਹੇ ਸੀ। ਚਿੱਟੇ ਕੁੜਤੇ, ਪਜਾਮੇ ਤੇ ਗੋਲ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਪਾਠੀ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਸੂਹੇ ਰੰਗ ਦੀ ਭਾਅ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਚਿੱਟੀਆਂ, ਛੱਤ ਚਿੱਟੀ, ਫਰਸ਼ ਦੇ ਕਲੀਨ ਉਤੇ ਵਿਛੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਤੇ ਕੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਪਰਦੇ ਵੀ ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੇ। ਇਸ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤਕ ਪ੍ਰੇਮ-ਝਰਨਾਹਟ ਛਿੜ ਪਈ। ਉਸਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ ਤੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ, ਕੰਧ ਨਾਲ ਢਾਸਣਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦੂਲੀ ਠੰਡ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲੱਗਿਆ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਰੌਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਨੇ ਤਰਸ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦਿਆਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਪ-ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲੇ ਉਹ ਵੈਰਾਗੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨਾਲ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਰੌਲ ਲਗਾਉਣ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਖੁੰਜੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂਰਾਨੀ ਲੜੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਨ ਅਖੀਆਂ ਦੇ ਅਗਿਓਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਿਆਨ ਰਿਸ਼ਮਾ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਅਖੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਖਿੜਕੀ ਅੱਗੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਚਿੱਟੇ ਪੜਦੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਉਤੇ ਜਾ ਟਿਕੀਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਹਾੜ ਐਨੇ ਸੋਹਣੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸੇ..! ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਲਹਿਦਾ ਹੀ ਨੂਰ ਦਾ ਲੇਪ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਹਰੀ-ਕਚੋਰ

ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਗੋਹੜਾ ਆ ਕੇ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਗੋਹੜਾ ਉਸਦੇ ਮਨ-ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਆ ਟਿਕਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸਦੀ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਠੰਡ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਰਗ ਰਗ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਰਸ ਘੋਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਦਿਲ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕਰੇ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸ ਚਿੱਟੇ ਦੁੱਧ ਵਰਗੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ...। ਠੰਡੀ ਮਿੱਠੀ ਪੌਣ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਖਿੜਕੀ ਥਾਣੀਂ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਪੜਦੇ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਖਿਸਕਾਉਂਦੇ, ਸਾਹਮਣੇ ਹਰੇ ਕਚੋਹ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ ਉਪਰੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਗੋਹੜਾ ਅਉਂਦਾ ਤੇ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਾਸਲੇ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਜਗਿਆਸੂ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮਾਂ ਵਿਚ ਆ ਸਮਾਉਂਦਾ...। ਇਕ ਸੱਜਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਬਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਅੱਧੋ-ਰਾਣੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰ ਦਿੰਦਾ, ਜੀਵਨ-ਰਸ ਦੀਆਂ ਕੰਬਣੀਆਂ ਛੇੜ ਦਿੰਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਸ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼, ਕੌਮ ਜਾਂ ਮਜ਼ਹਬ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੰਤਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਨੂਰ ਵਰ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਣੀ ਸਾਡੀ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਲੁਕਾਈ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ-

ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ ਵੈਸ ਉਪਦੇਸੁ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਝਾ॥

(ਪੰਨਾ ੨੪੨)

ਪਰ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਮੰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਐਨੀ ਮਹਿੰਗੀ ਦਾਤ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ, ਕੀ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ..?। ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਲਾ..! ਜੇ ਕੋਈ ਬੇਸਮਝ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ, ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਸੰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਗਾ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿੰਘ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠਾ ਰਹੇਗਾ..? ਕੀ ਉਹ ਇਹ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ..! ਉਹ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲਟਬੋਰੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੱਗੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਘੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। **ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਲਾਲ**, ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸੀਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਕਰਜਾ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੋਚ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਥਾਣੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਇਲਾਹੀ ਜੋਤਾਂ ਦੀ ਦੀਪ ਮਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ

ਵਿਚੋਂ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸੇਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਬਾਣਾ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਣੀ, ਬਹਿਣੀ, ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰਮ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੋਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਬੁਲਾਵੇ ‘ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬੇਟੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਉਸਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਬਣ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਪਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਕਾਜੀਆਂ ਮੌਲਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਲ ਚੁੱਭਣ ਲਗੀ। ਈਰਖਾਲੂ ਕਾਜੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੇ ਪਈ ਕੁਮਿਆਰ’ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁਵਾਬ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਨੇ

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 'ਮਿਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ' ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 'ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ' ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਖਬਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਨਾ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤੌੜ ਮੌੜ ਕਰਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਦੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਅੱਠਵੇਂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਐਸੀ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ਸਿਰ ਉਤੇ ਖਤਰਾ ਮੰਡਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਸੀਮਤ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਵੱਸ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਉਰਾ ਹੋ ਕੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਰਾ ਮਰਾ ਕਹੀ ਜਾਵੇ..! ਸਭ ਕਬੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਰਿਸ਼ੀ ਤਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲੀਨ

ਹੋਇਆ ਉਹ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਰਾ ਮਰਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਕੀ ਨਿੱਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵ ਨੂੰ ਫਲ ਲਗਾਏ ਤੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਸਾਖੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਵਸ ਹੋਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲੇ ਉਲਟੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਮੁਸਕਾਉਂਦਿਆ ਹੋਇਆਂ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅੰਨਸਰ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਤੇ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕ ਉਸ ਚਾਲ ਵਿਚ ਫਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਿੱਤਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ-
ਤੀਨਿ ਸੇਰ ਦਿਹਾੜੀ ਕਾ ਮਿਹਮਾਨੁ ॥
ਅਵਰ ਵਸਤੁ ਤੁਝ ਪਾਹਿ ਅਮਾਨ ॥

(ਪੰਨਾ ੩੭੪)

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਐਂਟਲ, ਕਿੱਲੋ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਥਾਂ ਮਣ, ਸੇਰ, ਪਾਈਆ ਤੇ ਛਟਾਂਕਾਂ ਵਿਚ ਮਾਪ ਤੋਲ ਦਾ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਚਲਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਮਾਪ ਤੋਲ ਦੀ ਗੱਲ ਲਈ ਸੇਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸੇਰ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਉਤੇ ਤਿੰਨ ਜੰਗਲੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੀਨਿ ਸੇਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤਿੰਨ ਜੰਗਲੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਆਪ ਵੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਰਹੇ। ਪੂਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਹੀ, ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਪੁੱਠ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਹ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਜੜਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭਜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬਖਸ਼ਿਆ-

ਜਾ ਕੈ ਦਰਸਿ ਪਾਪ ਕੋਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥
ਭੇਟਤ ਸੰਗਿ ਇਹੁ ਭਵਜਲੁ ਤਾਰੇ ॥

**ਓਇ ਸਾਜਨ ਓਇ ਮੀਤ ਪਿਆਰੇ ॥
ਜੋ ਹਮ ਕਉ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚਿਤਾਰੇ ॥**

(ਪੰਨਾਂ ੨੩੯)

ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰ ਝੁਕਾਈ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਰੇ ਦਿਲ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਵਿਚ ਜਾ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਰਗਾਹੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਬਦਲ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਲਈ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ‘ਜਾਂ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਾਂ ਓਹ ਕੰਮ ਕਰੋ..! ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਾ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸ। ਅਰਥਾਤ ਜਿਸ ਨਾਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਸਾਡਾ ਸਾਜਨ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤਾ ਅਤੇ ਤਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ‘ਤਾਂ’ ਸ਼ਬਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ‘ਮੇਹਨਤ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ।’ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾ ਸ਼ਬਦ ਤਿਸ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕੀਂ ਬਿਨਾ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਤਾ ਉਤੇ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲੇ, ਉਹੀ ਸਿੰਘ ਕਥਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੋਚਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨੂਰਾਨੀ ਮੁੱਖੜੇ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੇ ਧੱਬੇ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੋਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਬੋਲਾਂ ਉਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਕੀਰਤਨੀਏ ਅਤੇ ਕਥਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਮਾਇਆ ਭੇਟ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੀ।

ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੀਰਤਨੀਏਂ ਤੇ ਕਥਾਕਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ ਸ਼ਰਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ‘ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਇਕ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅਭਿਆਸਣ ਬੀਬੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੇਰ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੀਆਂ। ਬੀਬੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਡਲਾਂ ਦੀ ਬੌਛਾੜ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਬੇਬਸ ਜਿਹੀ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗੇ ਤਰਲਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਉਤੇ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਚੁੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਸੇ ਵਿਚ ਉੜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕੋਲ ਹੀ ਖੜ੍ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਬੀਬੀ, ਜਿਹੜੀ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਬੜੇ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, -“ਕਿਉਂ..? ਬਿੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਵਾਤ ਵਿਚੋਂ ਸਿਆਹੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਸੀ ..? ਜੇ ਉਹ ਚਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਲਗਾ ਦੇਣੀਆਂ ਸੀ...! ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਤੁਹਾਡਾ ਨਹੀਂ..! ਕਸੂਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੇ ਮੈਡਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹੈ..। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਖੋਖਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੇਰ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦੁਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਬਿੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿਤਾ।

ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੜਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ;- “ਚੰਗਾ! ਮਾਈ! ਤੂੰ ਫਿਰ ਇਹ ਦੱਸ..! ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ‘ਟੁੱਟੀ ਗੰਢਣਹਾਰ ਨੂੰ ‘ਟੁੱਟੀ ਗਾਡਨ ਹਾਰ’ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ‘ਗੰਢਣ’ ਨੂੰ ‘ਗਾਡਨ’ ਹੀ ਆਖੀ ਜਾਈਏ..ਤੇ ਟੁੱਟੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਈਏ...?”

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਝੱਟ ਹੀ ਉਹ ਤਲਖੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ;-
 “ਕਿਉਂ..?ਗਾਡਨ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਮੂੰਹ ਦੁਖਦਾ ਹੈ..?ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ
 ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਭ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਜੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗਿਆਂ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਡਨ
 ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਗੰਢਣ ਵਿਚ ਸਮਝ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੇ
 ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ..?ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ
 ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਕਦੀ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੂਟੀ ਵਲ ਨਹੀ
 ਗਿਆ।ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਗੰਢਣ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ
 ਹੈ..।ਜੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ
 ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਧਿਆਨ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ
 ਮੱਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਸੋਚੀ ਜਾਵੇ..!ਰੱਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ..!ਤੁਸੀਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ
 ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਨਾ ਵਗਾੜੋ..! ਇਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ...!”

ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ;- “ਮਾਈ!ਅਸੀਂ
 ਵਿਆਕਰਣ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਹੋਏ ਹਨ,ਕਈ ਥਾਵਾਂ
 ਉਤੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।”

ਬੀਬੀ;-“ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਗੂੜ੍ਹ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖੇ
 ਵਿਆਕਰਣਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਵਿਆਕਰਣ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ
 ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਸੋਝੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਲਿਖੇ
 ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਤਿਭੇਦ ਹਨ।ਇਸ ਲਈ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ
 ਵਿਚ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਲਿਯੁਗੀ
 ਜੀਵ ਹਾਂ ਤੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਜਾਨਣੇ ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
 ਹੈ।ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦਾ
 ਹੈ।ਕਈ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਦ੍ਧਾਰਣਾਂ
 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਲੱਗਿਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਫਸੇ
 ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਦਸਮ
 ਦੁਆਰ,ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਤੇ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭੇਦ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ
 ਹਨ।ਉਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ
 ਵੀ ਤਰਸਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਦੇ ਝਰਨੇ ਵਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ
 ਹਨ।ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੀ ਜਿਸ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ
 ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਸੇਰ ਦਾ ਸੇਰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕੀਤੀ ਹੋਈ
 ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?ਰੱਬ ਨਾ

ਕਰੇ..! ਜੇ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸੇਰ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚੱਲ ਪਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਬਣੈ..?”

ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਿਕਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਓਧਰ ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ, ਦੂਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਆਉਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਜੰਮਣ-ਭੁੰਮੀ ਤੋਂ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਦੌੜ ਕੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠੇ ਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ।

ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨਾਲ ਦੱਖਣ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ।

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਘੋਰ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਜੁਲਮੀ ਰਵਈਏ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਚੋਰੀ ਛੁਪੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਬਾਪ ਭਾਈ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਿਭਾਇਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਭੇਜ ਕੇ ਉਸਦੀ ਜਿੱਤ ਕਰਵਾਈ।

ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧੀਰਮੱਲੀਏ ਤੇ ਰਾਮਰਾਈਏ, ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂਵੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਸੂਰ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਵਾਲੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਤ੍ਰੋੜ ਮ੍ਰੋੜ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾਂ ਮਤਲਬ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੋਸ਼ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਲਗਣੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲੇ

ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਰਾਈਆਂ ਧੀਰਮੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਮੰਨ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਦੇਖੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰਵ-ਉਚ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਫੇਰ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਰਵ-ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੰਨ ਦੌਲਤ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਝੋਲੀ ਅੱਡਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਾਮ ਰਤਨ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਤੇ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਉਤੇ ਢੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸਹਿਜ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਅੱਗੇ ਪਰਣੈ ਹੋ ਕੇ ਆਪਾ ਵਾਰਦੇ ਹਨ।

ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੱਚਖੰਡ ਵਿਚ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

੭ ਜੁਲਾਈ ੨੦੧੨ ਸਮਾ ਸਵੇਰੇ ੯ ਵਜ ਕੇ ੩੦ ਮਿੰਟ ‘ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੀ ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ-

**ਦੇ ਕੈ ਚਉਕਾ ਕਢੀ ਕਾਰ ॥
ਉਪਰਿ ਆਇ ਬੈਠੇ ਕੁੜਿਆਰ ॥**

(ਅੰਕ ੪੭੨)

ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ‘ਕਢੀ ਕਾਰ’ ਨੂੰ ‘ਕੰਢੀ ਕਾਰ’ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪਖੰਡੀ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਚਉਕੇ ਦੀ ਛੂਆ ਛਾਤ ਵਾਲੀ ਕੱਢੀ

ਹੋਈ ਲਕੀਰ ਵਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਦੀ ਕੰਢੀ ਵਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਕੀਰਤਨੀਏ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਕਥਾਕਾਰ ਸੋਹਣੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਕਾਸ਼..! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਰੁਸ਼ਨਾਏ ਹੋਏ ਹੋਣ...! ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਣਾਂ ਤਾਂ ਨਿਰਾ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਸਿੰਗਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਮਦਮਾਂ ਸਾਹਿਬ(ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਸ਼ੀ) ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਕੌਤਕ ਵਰਤਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਹੀ ਲਿੱਪੀ ਵਰਤੀ ਜਿਸ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ।

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁੱਚੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਧਰਮ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕੰਢੀ ਦਾ ਕੰਢੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਗੁਆਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੋਨ-ਸੁਨਹਿਰੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਚਮਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਚਮਕ ਦਮਕ ਤਾਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਜਿਸਮ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੂਹ ਤਾਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਥ ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਮਲੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚੇ ਇਸ ਦੀ ਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਸੋਚੋ ਤਾਂ ਭਲਾ..! ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਤਲੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇਗ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ...?

ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਮਰਮਰ ਹੇਠ ਪਈ ਹੋਈ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਮਾਸ ਦੀ ਮਿੱਝ ਵਿਚੋਂ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਤਹਿ ਉਤੇ ਵਿਛੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲਹੂ ਦੀ ਲੇਪ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮ੍ਰੁੜ ਉਮ੍ਰੁੜ ਕੇ ਆਈ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼, ਇਕ ਬੀਬੀ ਦੇ ਕੰਨੀ ਪਈ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੋਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਗਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਨਿਰਾਸਤਾ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਉਹ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਖੜੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ-“ਭੈਣ! ਓਧਰ ਨਾ ਜਾਵੀਂ! ਓਧਰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲੁਕ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਸਪੋਲੀਏ ਬੈਠੇ ਹਨ।” ਫਿਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁੰਬਦ ਉਪਰ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਲ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕਾਈ, ਨਾਮ-ਖੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ-“ਓਹ ਦੇਖ! ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਉਪਰ ਕਿਵੇਂ ਮੇਹਰਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।”

ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਇਕ ਬੀਬੀ ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਥਾਂ ਥਾਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਬਿੰਦੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਹਾਰੀਆਂ ਬਿਹਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਸਮਝਦੀ ਹੋਈ ‘ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ’ ਨੂੰ -‘ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨਾਂ ਜਾਂਈ ਲਿਖਿਆ’ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਹ ਖਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰਣ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ “ਲਖਿਆ” ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੱਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਲਖਿਆ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਉਚਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ

ਆਪਣੀ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਦਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਅਖੀਰ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲੇਗਾ...?

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਬੀਬੀ ਦੀ ਬੜੀ ਘਾਲਣਾ ਸੀ, ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਦਿਲ ਜਾਨ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਰਨ, ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਸਹੇੜਿਆ ਬੋਝ ਉਸਦੀ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਦੱਬੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਈਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਆਦਤ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਕੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਬੜਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ।

ਇਕ ਕਥਾਕਾਰ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਨ-ਘੜਤ ਅਰਥ ਬਣਾਉਣ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਉਤਰਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਡੀਂਗਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ।

ਅੱਜ ਕਲ ਕੁੱਝ ਕਥਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਐਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕੀਂ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ, ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਸਚਰਜ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਤੇ ਜਮਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਰਸ ਦੇ ਪਰਮ-ਅਨੰਦ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਚਰਖੜੀਆਂ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੁੱਠੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਲੁਹਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅਣਦਿੱਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ, ਲੋੜ ਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਕਥਾਕਾਰ ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਬਸ ਏਨਾ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ

ਸਕਦੇ।ਜੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਡੁੱਬ ਜਾਣਗੇ।ਜੇ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹੇ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਣਗੇ।ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਈਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਈਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਤੱਕ ਬੇਈਂ ਦੇ ਪਾਰ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਮਨੋ-ਕਲਪਿਤ ਕਹਾਣੀ ਘੜ ਕੇ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਝੂਠ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਭਰ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੀਸ ਤਲੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇਗ ਵਾਹੁਣ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉੜਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਬੇਗਮਪੁਰਾ,ਨਰਕ,ਸਵਰਗ,ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ,ਜਮ,ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਅਤੇ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਚਾਈਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਦਿੱਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ,ਅੰਤ੍ਰਯਾਮਤਾ,ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ,ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਅਤੇ ਪਿੰਗਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਬਤ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਚਾਈਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

ਜਲ ਤੇ ਥਲ ਕਰਿ ਥਲ ਤੇ ਕੂਆ ਕੂਪ ਤੇ ਮੇਰੁ ਕਰਾਵੈ ॥

ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਕਾਸ ਚਢਾਵੈ ਚਢੇ ਆਕਾਸ ਗਿਰਾਵੈ ॥੨॥

ਭੇਖਾਰੀ ਤੇ ਰਾਜੁ ਕਰਾਵੈ ਰਾਜਾ ਤੇ ਭੇਖਾਰੀ ॥

ਖਲ ਮੁਰਖ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਕਰਿਬੋ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮੁਗਧਾਰੀ ॥

ਨਾਰੀ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖੁ ਕਰਾਵੈ ਪੁਰਖਨ ਤੇ ਜੋ ਨਾਰੀ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੨੫੨)

ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸੱਜ ਧੱਜ ਕੇ, ਗੁਰੂਘਰ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਮੱਲ ਕੇ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਭੋਲੀ ਸੰਗਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਮਝ ਕੇ ਇੱਜਤ ਮਾਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਵੀ ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੂੜ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਆਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਦੀ ਛੋਹ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਝੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਦਸੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ-ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਰੰਗ ਮਾਣ ਲਿਆ, ਉਹ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਬਣ ਗਏ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸੰਗਤ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਗੱਦੀ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ,ਕੌਮ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਂਗੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਰਗੱਦੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਆਪਣੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।ਇਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦ-ਜੀਵੀ ਹੈ।ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਹੈ।ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਖਜਾਨਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਚੋਲਾ ਤਿਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ।ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਅੜ ਗਏ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੀਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਮਾਧ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਉਪਰੋਂ ਚਾਦਰ ਉਠਾਈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਸਿਰਫ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਹੀ ਸੀ।ਦੋਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਫੁੱਲ ਅੱਧੇ ਅੱਧੇ ਵੰਡ ਲਏ।ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਧ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਹ ਥਾਂ ਅੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੈ।ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਸੀਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ।ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹੀ ਇਕ ਐਸੀ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਮਸੀਤ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੋਨੋਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦਸਵੇਂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਦਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਵੀ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗੀਠੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭੀ,ਸ਼ਸਤਰ ਹੀ ਮਿਲੇ ਸਨ।ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰਗੱਦੀ ਅਲੌਕਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਖਜਾਨਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਜੀਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਟੱਲ ਠਿਕਾਣਾ ਹੈ।ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿੱਕ ਹੋਇਆਂ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ ਹੈ।ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਲਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਗੁੰਗੇ ਬੋਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਸੋਟੀ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ

ਕੋਲੋਂ ਵੇਦ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਕੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਵ-ਕਲਾ-ਸਮਰੱਥ ਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਉਚ-ਅਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਗਤ-ਜੋਤ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਲਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣੇ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸਾਂਭਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਲਈ ਬਾਈ ਬੰਦੇ ਮੰਜੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੂਫਾਨ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਅੱਗੇ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਨੌਵੇਂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਡੁੱਬਦੇ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਮੋਢਾ ਦੇ ਕੇ ਪਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣੇ ਨੇ ਬਾਈ ਮੰਜੀਆਂ ਅੱਗੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਮੋਹਰਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਭੋਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੰਜ ਮੋਹਰਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾਅ ਪਏ ਤੇ ਫੁਰਮਾਣ ਲੱਗੇ, ਹੇ ਭਾਈ! ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ? 500 ਮੋਹਰਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਪੰਜ ਮੋਹਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਕੀ ਇਹੋ ਹੀ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ? ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ 500 ਮੋਹਰਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਠੇ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਝੁੰਮ-ਝੁੰਮ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ, ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ, ਭਾਵ ਮੈਂ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜਾਗਤ ਜੋਤ, ਗਿਆਰਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸਾਡੇ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਡੁੱਬਦੇ ਬੇੜੇ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਫਰਜ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸਾਂਝ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਵਾਲੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਤਾ-ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭੁੱਲੇ ਭੱਟਕੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇ ਸਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਰ ਪੈਗੰਬਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਪਰਮ-ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਦੀ ਹੱਡ-ਮਾਸ ਦੀ ਦੇਹੀ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੀ। ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਜੀਵਨ ਜੋਤ ਰਾਹੀਂ ਵਿਚਰਦੀ ਹੈ ਤੇ **ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜੀਉਂਦੀ** ਹੈ। ਆਪਣੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਉਜਾਲੇ ਵਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਣ ਪਿਛੋਂ ਉਸਦਾ ਚੇਲਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਚੇਲੇ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਜਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਚੇਲੇ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਗੁਰਗੱਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਬਲ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਅਗੇ ਤੋਂ ਅਗੇ ਚਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੀ ਖਤਮ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗੁਰਗੱਦੀਆਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ? ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਉਗਮ ਪਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸਦ-ਜੀਵੀ ਹੈ।

ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਘੋਰ ਅੰਧਕਾਰ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਤਖਤ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ। ਕਲਾਧਾਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਸੋਮਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਦਸੋ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ-ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁੱਝੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਗਿਆਰਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸਾਨੂੰ ਭਵ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚੋਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਦਾ ਪਰਣੈ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਲ ਝਾਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚੋਂ ਨਿਹਾਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਰੰਗ ਵਿਚ, ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮੈ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੈ ਮੇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤੂੰ ਤੇਰੀ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਦੇਖੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨੂਰਾਨੀ ਜੋਤ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ...! ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਹੀਲਿਆਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਕੇ, ਹਉਮੈ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਕੀ.. ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਵੈਰਾਗ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ..? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ..? ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਖੁੱਭੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਮਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੂਮ ਜਿੰਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਸੋਧਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹਉਮੈ ਧੁਆਂਖ ਦੇਵੇਗੀ। ਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰੇਮ-ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਸੇਂਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬੰਜਰ ਹੋਈ ਦਿਲ-ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਲਾਬ ਮਹਿਕਣਗੇ..?

ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਥਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ-ਸਰੂਪ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖਿੱਚ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੋਕੀਆਂ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਫਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਰਹੜੇ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੇਹਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਦੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਅਮਿਓ-ਰਸ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਂ ਭਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੋਕੇ ਸਾੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਡੁਬਕੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮ-ਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ, ਤੇ ਭਿੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ..! ਨੁੱਚੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ.. ਰੂਹ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੱਕ..!

ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਫ੍ਰੋਲ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਦੈਵੀ ਚਮਤਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਭੈ-ਭਾਵਨੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੱਤਿ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਏਦਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਵੀਂ ਕਾਢ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਉਹ ਕਾਢ ਇਕ **ਰਸਮ** ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਉਤੇ ਕੋਈ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਰਸਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਰਸਮ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਜਬੂਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਉਖਾੜ ਕੇ ਪਰ੍ਹੇ ਸੁੱਟਣਾਂ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦਾ ਤ੍ਰੀਕਾ ਵੀ ਇਕ **ਰਸਮ** ਹੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗਤ ਇਸ ਨੂੰ **ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ** ਸਮਝ ਕੇ ਅਪਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੀ ਸੰਗਤ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੱਚੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਇਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ, ਲਗਨ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਝ ਹੂੜ੍ਹ ਮਤੀਏ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸੰਗਤਾਂ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦਾ ਰੋਅਬ ਪਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੁਹਰਤ ਖੱਟਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਕਈ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਹੀ ਇਸ ਰਸਮ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਹਾਓ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ

ਫਰਕ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗ ਰੱਤੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਭਿੱਜੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਸਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਉਤੇ ਤੋਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਸ ਰਸਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਨਕਲਣਗੇ।

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਨੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢ ਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਹਾਲਾਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕੱਢੇ...! ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੜੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਲੈਣ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਮੇਹਨਤ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੇ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਤੌੜ ਮੌੜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਚੌਦਾਂ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਸੋਹਣਾਂ ਸੁਨੱਖਾ ਲੜਕਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿਮਰਨ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖਾਲਸਈ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਰੂਹ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਹਿ ਕੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਠੰਡ ਪਾਉਣੀ ਸੀ ਪਰ ਜਦ ਸਿਮਰਨ ਲਈ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਦੇ ਉਤੇ ਵਾਧੂ ਦੀ ਬਿੰਦੀ (ਵਾਹਿਗੁਰੂ) ਰੋੜਾ ਬਣ ਕੇ ਰੜਕਣ ਲੱਗੀ। ਇਓਂ ਲੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਉਤੇ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਹਿਣਾਂ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਉਚਿੱਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸੀਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਲੌਕਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੈਵੀ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰੇ ਵਿਚ ਵਲੂੰਧਰੇ ਹੋਏ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, -“ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਨੇ ਪਏ ਸੀ? ਉਸੇ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪੰਥ ਦੇ ਦੋਖੀ ਸਾਡੇ ਗਿਆਰਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।”

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ

ਬੱਚਾ ਤੋਤਲੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਪਰ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੇ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਬੱਚੇ ਹਾਂ। ਅਭੁੱਲ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਹੈ..! ਸਾਡਾ ਸੱਚਾ ਸਾਈਂ..! ਜਿਹੜਾ ਕਦੀ ਕੋਈ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ..। ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਭਾਵ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਏ ਰਸਿਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਭੁੱਲਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਸੱਚੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਭੁੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਗਲਤ ਉਚਾਰਣ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਚੁੰਚ-ਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਨੇ ਘੋਰ ਪਾਪ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੀ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ..? ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਵ-ਉਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਪਾਠ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਪਾਠੀ ਜਾਂ ਕੀਰਤਨੀਏ ਕੋਲੋਂ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਵਾਧੂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚ ਕਮੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਲਈ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਮਾਨਣ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਤੁਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੋਤੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਆਈ ਪੌਡਾਂ ਉਤੇ ਜਾਂ ਫੋਨਾਂ ਉਤੇ ਨਜਰ ਜਮਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦਾ ਤ੍ਰੀਕਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਕੌਣ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਜੇ ਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ? ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਐਸਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸਚਾਈ ਲੱਭਣੀ ਔਖੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵੀ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਪੈਣ..।

ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਤੇ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸਮਾਦੀ ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਏ! ਸਰਵ-ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥ ਲਿਆ!

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਲਾਮਾਂ ਦੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਲਤ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਇਕ ਨੂੰ ਲੜਾਉਣ ਦਾ

ਬੱਲ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਨੌਂ ਪਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਗਿਆਰਵੀਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ(ਗਿਆਰਵੇਂ ਨਾਨਕ)ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਗ ਮਗ ਨੂਰ ਬਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਵਿਚੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪਲ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਕਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਮੰਨ ਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਵਨ ਲੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਦੇਖਣ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ ਕਿਉਂ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ? ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਿਉਂ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋਦੜੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਹਾਏ...! ਇਹ ਤੀਨ ਸੇਰ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਉਣਾਂ ਸਾਡੇ ਜ਼ਾਹਰਾ ਜ਼ਹੂਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ..? ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਦਲ ਕੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਥਿਆ ਦੇਣੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲਗਦੀ ਹੋਵੇਗੀ..? ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਤਾਂ ਗੁਲਾਬ ਦੀਆਂ ਕੋਮਲ ਪੱਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਹਲ ਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਨਾਲ ਸਿੰਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੋਧਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਧੁੰਊਂ ਨਾਲ ਧਆਂਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸੰਥਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ... ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਗੇ..?

ਪ੍ਰੇਜ

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵੇਦ-ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਸਿਰਫ ਪੰਡਿਤ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ) ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਦੂਜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਲਈ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਅਸੂਲ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ) ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਡਿਤ ਵੇਦਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਜ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣਾਂ ਸੀ। ਠੀਕ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਸਹੀ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਸਰਮਾਇਆ ਅਣਭੋਲ ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅੰਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭਣੇ। ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ! ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਖਤੀ ਵਰਤੀ ਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆਂ ਤੇ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਐਨਾ ਸਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੇਦ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਵਿਗਾੜ ਸਕੇ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣਾਂ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਂਗ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਨਪੀੜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਜੇ ਪ੍ਰੇਜ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਗਲ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਜਤੀ, ਸਤੀ ਤੇ ਤਪੱਸਵੀ ਬਣਨ ਲਈ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਘੋਰ ਤਪ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਹਾਂ ਤਿਆਗ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਖਤ ਮੇਹਨਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ..? ਕਿਹੜੀ

ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਵਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ‘ਨੀਮ ਹਕੀਮ ਖਤਰਾ ਜਾਣ..’ ਕਾਬਿਲ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੀਮ ਹਕੀਮ ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਕੀ ਬਣੂ..?

ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਫਕੀਰ ਵੀ ਬੜੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸਮਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਕ ਪੁਣੇ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਇਸ਼ਕ ਹਕੀਕੀ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਰਸ-ਰੂਪ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਰਸੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਈਂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਝਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾ ਨ ਵਿਸਰੈ ਨਾਮੁ ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ॥

ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਣਹੁ ਮੂਲ ਸਾਈਂ ਜੇਹਿਆ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੩੯੭)

ਬੇਪਰਵਾਹ, ਮਲੰਗ, ਸਮਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨਾਮ ਰਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਲਈ ਬਿਲਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਮੇਹਰਾਂ ਦੇ ਛੱਟੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੱਚੀ ਰਸਨਾ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਸਾਡੀ ਅਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ‘ਚੋਂ ਉਚਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਸਾਨੂੰ ਖੁਆਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਨਾਮ-ਦਾਰੂ ਹੋ ਕੇ ਨਿੱਬੜਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਵਹਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਦੇ ਉਜਾਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤਨ ਮਨ ਧੰਨ ਵਾਰਿਆ। ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਾ ਵਾਰਿਆ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿੰਨੀ ਮੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਜਿੰਨੀ ਮੋਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਓ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੋੜ੍ਹ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਮੋਰੀ ਦਾ ਮਘੋਰਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰਾ ਬੂੰਨ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੇਲਾ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਖੁਰ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ, ਸੂਲਾਂ ਕੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਿਆਰਾਂ ਭਰੇ ਰਾਹਾਂ ਉਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਭੀ ਡੋਲਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ..? ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੰਗੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਉਹ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀਆਂ ਮੇਖਾਂ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਤੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥਰ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੋਰਨਾਂ ਚਹੁਣ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਡੋਬਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਮਕਦੇ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਉਚੀਆਂ ਮੰਜਲਾਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾਸੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਛੱਟੇ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਤ੍ਰੋੜ ਮ੍ਰੋੜ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਬੀਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਬੋਲਿਆ (ਪੰਨਾਂ ੧੨੮੫) ਨੂੰ ਬਬਈਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਬੋਲਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਇਸ ਰੀਤ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਅਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬੀਹਾ ਨੂੰ ਬਬਈਆ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਸੇਰ ਨੂੰ ਸੇਰ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ..?

ਹਰ ਕੌਮ ਲਈ ਉਸਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਣਮੌਲ ਖਜਾਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕੌਮਾਂ ਜੀਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਰਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸੋਲਾਂ ਸੌ

ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕੁਰਾਨ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੌਲਵੀ (ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ) ਤੋਂ ਹੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਧੂਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਮੌਲਵੀ ਜਿਹੜਾ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਕੁਰਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਤਿ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਉਤੇ ਖਾਸ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਵਿਚ ਢਿੱਲਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਸ਼..! ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੁੱਚਮਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦੁਆਵੇ..!

ਕੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵੇਦਾਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ..? ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਹ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਸੁੱਚੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਪਰਾਈ ਸੋਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੂਠਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਈ ਕਿ ਵੇਦ-ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੱਤਿ ਦੀ ਛਾਪ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਵ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਠੱਪੇ ਲਗਾ ਕੇ ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਥਿਆ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜਦ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਨਿਰਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਦਸੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਬੜਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ..! ਜੇਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇਕ ਇਕ ਲਫਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਰੱਟੇ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ..! ਬੱਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਤੇ ਛੇਤੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਹੁਣ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਚਾਈਂ

ਚਾਈਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸਮੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਕਦੀ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਗਲਤ ਉਚਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਉਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਲਿਖ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤਮ-ਰੰਗ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੋਮਲ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਬੈਠ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤ੍ਰੀਕਾ ਉਸਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਬੱਚੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ

ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇ ਦੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ। ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਰੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਉਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਵੇਦ ਐਨੇ ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਓਪਰੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਐਨੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਫੋਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੇ ਓਪਰੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਮਾਂ ਮਾਸੀ ਜਿੰਨਾਂ ਫਰਕ ਜਰੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਬੋਲੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੇੜ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ) ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਐਨੀ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਈ ਕਿ ਪਛਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਇਸ ਗਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਿਗਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਜੇਠੀ ਧੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਰੀਅਨ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਮ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੀ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੋਲੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਪਰ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਧੜਾ ਧੜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੂਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਗੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ ਜਿੰਨੀ ਮੇਹਨਤ ਅੱਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਓਨਾਂ ਹੀ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨਾਂ ਅੱਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੈ।

ਵੇਦ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਵਿਗੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਦ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਭੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁੱਚੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਤਿ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਈ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਬੜੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਜ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿੰਨਾ ਫਰਕ ਪੈਣ ਨਾਲ ਹੀ ਘਬਰਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਬਣੂਂ..?

ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸਦ-ਜੀਵੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਕਿਰਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੋਕੀਨ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਚੀਨ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਜਿੰਨਾਂ ਹੀ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਖਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾੜ੍ਹਕ-ਮਨਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੁੱਟ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਥੱਕਣਗੇ, ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਅੱਕਣਗੇ...। ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਨ ਦੀ ਡੋਰ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲੈਣਗੇ। ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਹੰਢਾਉਣ ਲਈ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹ ਭਾਵ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਮਾਰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਹਰ ਬੋਲੀ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਡੰਡੀਆਂ, ਬਿੰਦੀਆਂ, ਟਿੱਪੀਆਂ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿੱਪੀ ਆਪਣਾਂ ਰੂਪ ਨਿਖਾਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਬੰਦੇ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਅਤੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਦੇ

ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ-ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅੱਧਕ ਲਿਖਦੇ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਵੀ ਹਾਂ। ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਾਧ ਘਾਟ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਹਿਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸੰਥਿਆ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੋਲੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਫਿਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਰਖੱਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਧਰਮ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਆਏ ਪਰਿਵਰਤਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਧਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਹੀ ਲਿੱਪੀ ਵਰਤੀ ਜਿਸ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁੱਚੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਧਰਮ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ! ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਉਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈਏ। ਜੇ

ਅਸੀਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਂਚ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ।

ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਲੀ) ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ (ਉਪ ਭਾਖਾ) ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦ੍ਧਾਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ 'ਆਉਂਦਾ' ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਅਕਸਰ 'ਔਂਦਾ' ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ 'ਕਹਿੰਦਾ' ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ 'ਕੈਂਦਾ' ਜਾਂ 'ਕਈਂਦਾ' ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਨਾਲ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਲਹਿਜਾ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਉਤੇ ਹਿਮਾਚਲੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦੁਆਬੀਏ, ਮਲਵਈ, ਮਝਈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀਆ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਖਿੱਚੇ ਹੋਏ ਉਹ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਸਿੰਘ ਸੱਜ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਾਹੇ ਖੱਟਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਉਹ ਕਈ ਅੱਖਰ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਔਖਿਆਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਝਾੜਾ ਅੱਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਵਿਚੋਂ ਔਖਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਝਾੜੇ ਅੱਖਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਰਾਹੀਂ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕਰ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ, ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਧ ਘਾਟ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਉਜਾਲੇ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਭੋਲੇ ਵੈਦਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਭ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਅੰਤ੍ਰ-ਆਤਮੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਸੰਤ ਕਵੀ **ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਸਮਝ ਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਮ ਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ **ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗਤ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਮਾਰ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਮਿਲੀ ਪਰ ਆਤਮ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਦੱਸੇ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ੍ਰਯਾਮਤਾ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਹਤ ਵਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ:- “ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਹਦੀ, ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖੇਡ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਥੇ ਉਸਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇ ਤੇ ਡਿਗਦੇ ਸਮੇਂ ਖਾਸ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵੇਖੀਂ...! ਕਿਤੇ ਗਿੱਲਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੀਂ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੂਪ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤ ਇਹ ਕਿ ਦੇਖਣਾਂ ਕਿਤੇ ਅਰਥ ਗਲਤ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖਣੇ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਅਰਥ ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ।

(ਸਲੋਕ ਮ: ੨ ਪੰਨਾ ੫੧੫)

ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ-

ਬਾਣੀ ਬਿਰਲਉ ਬੀਚਾਰਸੀ ਜੇ ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ।

ਇਹ ਬਾਣੀ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੋਇ।

(ਦ :ਓਅੰਕਾਰ ਪੰਨਾ ੯੩੫)

ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ-ਬੁੱਧੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਸੀਮਤ ਬੁੱਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਮ ਤੇ ਅਗਾਧ ਬੋਧ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਅਰਥ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸੋ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਲਿਖਣੇ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਸੁਰਤੀ ਉਪਰਲੇ ਮੰਡਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਅਰਥ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਕ ਇਕ ਪੰਕਤੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਸੁਰਤੀ ਥੱਕ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਬਚਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਉਸ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਮੌਜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤਾਂ ਐਸੀ ਆਤਮਿਕ ਦਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ:-

ਯਾਦ ਸਜਨ ਦੀ ਹਰ ਦਮ ਰਹਿੰਦੀ ਲਹਿ ਗਈ ਡੂੰਘੇ ਥਾਈਂ।

ਵਾਂਗ ਸੰਗੀਤ ਲਹਿਰਾਂਦੀ ਅੰਦਰ ਬਣ ਗਈ ਰਾਗ ਇਲਾਹੀ।

ਦਾਰੂ ਵਾਂਗ ਸਰੂਰ ਚਾੜ੍ਹਦੀ ਤਰਬ ਵਾਂਗ ਲਹਿਰਾਵੇ ।

ਖਿੱਚੇ ਤੇ ਰਸਭਿੰਨੀ ਕਸਕੇ ਲੱਗੇ ਫਿਰ ਸੁਖਦਾਈ । ”

(ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ‘ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆਂ’ ਵਿਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ

ਅੱਜ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਕੋਲ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਹੋਵੇ। ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੀਂ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਨਿਰੀਆਂ ਦਿਮਾਗੀ ਜੁਗਤੀਆਂ ਤੇ ਫੋਕੀਆਂ ਫਲਾਸਫੀਆਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਥਾਣੀਂ ਝਾਕਣ ਵਾਲੇ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜਾਰੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਬਿਹਬਲ ਹੋਏ ਮਨਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਠਿਕਾਣਾਂ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਠਿਕਾਣੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ—

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਗੁਰ ਕੀ ਮੀਠੀ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨੈ ਚਖਿ ਡੀਠੀ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੧੩)

ਬਾਣੀ ਬਿਰਲਉ ਬੀਚਾਰਸੀ ਜੇ ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੯੩੫)

ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਬ੍ਰਹਮੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਗੋਹਜ ਜਾਨਣ ਲਈ ਤਾਂ ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀ, ਅਨੁਭਵੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੀ ਕੁਝ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਨੇ ਕਦੀ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਮਲ ਮਝਾਰ ਦੇ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਮਾਣੇ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦੀ ਰੰਗਲੀ ਖੇਡ

ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਖਬਰ ਹੈ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ..? ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ..? ਹਾਂ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਮਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਭੇਦ ਸਮਝਣ ਲਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਤ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੇ ਲਖਾਂ ਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਲਖਾਂ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ..! ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਗੁਰਸਿੱਖੜੇ...! ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਡੋਰ ਵਿਚ ਬੱਝ ਕੇ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤੀਖਣਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜੇ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਲਈ ਹੋਵੇ...! ਉਹ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸੱਖਣੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲੇ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ...! ਜਿਹੜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਠਿਕਾਣਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ-

ਜਿਨ ਕੇ ਚੋਲੇ ਰਤੜੇ ਪਿਆਰੇ ਕੰਤੁ ਤਿਨਾ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥
ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ ਜੀ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥

ਪੰਨਾਂ ੭੨੨)

ਰੱਤੜੇ ਚੋਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰਸਨਾ ਦੇ ਰਸੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਧੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਦੀ ਛੋਹ ਨਾਲ ਸੋਕਾ ਹਰਿਆਵਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਆਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ ਦੀ ਲੋਚਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਭੁੱਖ, ਮਾਇਆ ਦਾ ਲੋਭ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅੰਸਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਬੂਟੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੁਣ ਬਣਕੇ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੱਡ ਮਾਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸਦੀ

ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬਾਣੀ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਟੀਕਾ ਟਿਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੇ ਠੱਪੇ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤੀ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਮਾਪ ਤੋਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭੈ-ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸਾਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਥਾਹ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬਕੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਕੇ ਉਚ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਛੂਹੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ..! ਸਾਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁਰਤੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮੋੜ ਕੇ, ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਦੀ ਵੀ ਨਾ ਆਵੇ..! ਇਹ ਭੁੱਲ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਨਾ ਕਰੀਏ...!

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨ ਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮੁੱਖ ਜਾਣ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਭੈ-ਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਾਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਡੀਆਂ ਸੱਖਣੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਕਰੇ...! ਅਸੀਂ ਉਠੇਂ, ਅਧੂਰੇ, ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮੈਲੇ-ਕੁਚੈਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀ... ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੱਤਿ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਕਦੀ ਨਾ ਪਾਈਏ.. !!

ਗੋਰੇ ਸਿੱਖ

ਅਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਗੋਰੇ ਲੋਕ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਲੱਟੂ ਹੋਏ, ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਾਗਤ-ਜੋਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਦੇਸ਼ੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕਦੀ ਖਿਆਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭੇਦ ਜਾਨਣ ਲਈ ਉਹ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਹ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਲਿੱਪੀ, ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹੋਏ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਭਾਜੜਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਾਲੀ ਉਰਜਾ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਨਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਲਾਹੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਗੋਰੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਰਸ ਕਲਾ ਦੀ ਛੋਹ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਗੋਰੀ ਸਿੰਘਣੀ (ਬੀਬੀ ਹਰਕਿਰਨ ਕੌਰ) ਨੂੰ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਦਾਰੇ ਹੋਏ। ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ। ਅਦਿੱਸ਼ਟ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਹ ਬਿਦੇਹ ਹੋ ਕੇ ਨਾਭ ਕੰਵਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡੋਰੀ(ਸਿਲਵਰ ਕ੍ਰਾਡ)ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਜਾ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਦੀ ਧਾਰਣੀ ਸਿੰਘਣੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਲਈ ਅਥਾਹ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ। ਬਿਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣ ਦਿੰਦੀ। ਉਸਨੇ ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬੌਸਟਨ ਵਿਚ ਵੀ ਗੋਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਿਹੀ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ **(ਰਾਮ ਦਾਸ ਟੈਂਪਲ)** ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਹਨ। ਲਾਇਬਰੇਰੀ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੇ ਯੋਗਾ ਸੈਂਟਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਤੋਂ ਨਿਆਰੀ ਬਸਤੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਬਨ-ਕੁਟੀਆ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਉਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਸੁਖਮਨੀ ਕੌਰ (ਗੋਰੀ ਸਿੰਘਣੀ) ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ-

**ਗਲੀ ਅਸੀ ਚੰਗੀਆ ਆਚਾਰੀ ਬੁਰੀਆਹ ॥
ਮਨਹੁ ਕੁਸੁਧਾ ਕਾਲੀਆ ਬਾਹਰਿ ਚਿਟਵੀਆਹ ॥**

(ਪੰਨਾਂ ੮੫)

ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਈ ਸਿੰਘਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ, ਸ਼ਰੋਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਅਜੀਬ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਮਨ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਬਿੰਦੀਆਂ, ਟਿੱਪੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਸਮਝ ਆ ਰਹੇ ਸੀ।

ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ

ਬੀਬੀ ਸੁਖਮਨੀ ਕੌਰ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਣਮੋਲ ਹੀਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ **ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ** ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲਦੀ। ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਾਂਦੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਸਨਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸੰਗਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ।

ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਤੇ ਲੋਇਨਾ ਕੌਰ
ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ

ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ?

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿਰਫ ਮੱਕੇ ਮਦੀਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਏ, ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਏ। ਸੱਚ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਹ ਚੀਨ ਤੇ ਤਿੱਬਤ ਦੇ ਬੋਧੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਰੂਸ, ਅਫਰੀਕਾ, ਲੰਕਾ, ਨੇਪਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਥਾਂ ਤੇ ਯੋਗੀਆਂ ਕੋਲ ਗਏ। ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਗਏ..? ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਛੱਡੀ..? ਉਹ ਤਾਂ ਸੁਮੇਰ ਪ੍ਰਬਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਿੱਧਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ! ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਰਦਾਨਾ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੀ ਰਿਹਾ।

ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਰਦਾਨਾ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੱਕੇ ਮਦੀਨੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਏ...? ਮੱਕੇ ਮਦੀਨੇ ਦੀ ਫੇਰੀ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਕਿਵੇਂ ਲੱਥ ਗਿਆ..? ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਬੀ ਤੇ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਬੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਅਨ ਕੀਤਾ। ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨਾ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜ ਜਨਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਸਚਰਜ-ਜਨਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਹਨ। ਘੋਰ ਕਲਯੁਗ ਦੇ ਅੰਧਕਾਰ ਵਿਚ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਨੌਂਵੇਂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤਕ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਇਸ ਦੀਵੇ ਵਿਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਦਸਵੇਂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਡਾ ਹੈ! ਉਹ ਸਭ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਸਾਡਾ ਹੈ! ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬੇੜੇ ਦੇ ਸਵਾਰ ਹਾਂ।

ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਮੁਸਲਿਮ ਵੀਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰਸੂਲ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਕਬਰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਦੀਨੇ ਗਏ, ਮੱਕੇ ਜਾ ਕੇ ਨਮਾਜ਼ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਗਦਾਦ ਗਏ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੀਰ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਕਾਦਰ ਦੀਆਂ ਵੀਚਾਰਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸਤ ਅਸਮਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਗਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਕੇ ਲਖ ਪਾਤਾਲਾਂ ਤੇ ਲਖ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਕਾਦਰ ਦੀ ਅਨੰਤਤਾਈ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ। ਬਗਦਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਗ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਉਸਨੇ ਐਸੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਨਾਨਕ ਸਭਨਾ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਉਸਦੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਰੋਏ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲਿਆ।

ਫੁਲ ਰਹਿ ਗਏ..! ਬਾਬਾ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ...? ਉਹ ਤਾਂ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ..! ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪਸਰ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੱਧੇ ਫੁਲ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਚਾਦਰ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮਾਧ ਬਣਾ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਤੇ ਦਸੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਗਮਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਬੋਲ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਾਂ ਉਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੇਰੀਆਂ ਮਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਸੁਭਾਗੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਵਤਾਰੀ ਜੋਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਜਾਰ..! ਇਥੇ ਅੱਜ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ....! ਇਹ ਫੁੱਲ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ..! ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਪਏ ਹਨ। ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ..! ਇੱਟਾਂ ਸੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਉਪਰ ਸੁੰਦਰ ਚਾਦਰਾਂ ਵਿਛਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਫੁਲ ਕੋਈ ਆਮ ਫੁਲ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੇ ਮੁਰਝਾ ਜਾਣ ...! ਜਾਂ ਸੁੱਕ ਜਾਣ...! ਇਹ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ ਬੂਟੇ ਉਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ..! ਇਹ ਤਾਂ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ..! ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ...! ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਸੰਭਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅੱਜ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੇ ਲੇਜ਼ਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਕਈ ਫਾਸਲੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਾਢ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਏ ਜਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰ੍ਹੇ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰ ਆਈਏ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਸੀਮਤ-ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਲਈ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁੱਝ ਲੈਣੀਆਂ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਣੇ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬਿਦੇਹ ਹੋ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਰਵ-ਕਲਾ-ਸਮਰੱਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ਨੇ ਹਰ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਵਤਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਬਖਸ਼ੇ। ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਲੋੜ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਉਹ ਸਣ-ਦੇਹੀ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਕਾਲੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਸਰਵ-ਕਲਾ ਸਮਰੱਥ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਹਰੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਈ। ਕਿਸੇ ਆਮ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇ..! ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਉਸ ਰੱਬੀ-ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਹੱਡ ਮਾਸ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਦੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ...! ਉਹ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿਖਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧਾਂ ਦੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ।

ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਡ ਮਾਸ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਟਾ ਲਿਆ..! ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਫੁੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ..? ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਅਵਤਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨੂਰ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਲੇਜ਼ਰ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ. ! ਭਗਤੀ-ਬਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨਾਲ ਉਸ ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਛੋਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੰਭਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰੇ ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਪੰਜੋ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨੇ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਰੋਕ ਲਿਆ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਪਹਾੜੀ ਉਪਰੋ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਲੇਹ ਲਦਾਖ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਖਸ਼ਸ ਨੇ ਬਾਬੇ ਉਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਅਵਤਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਛੋਂਹਦਿਆਂ ਹੀ ਪੱਥਰ ਮੋਮ ਕੇ ਬਣ ਕੇ ਪਿਘਲ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਕਾਰ ਉਸ ਵਿਚ ਉਕਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਇਹ ਪੱਥਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਕਮ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇਕ ਰਾਖਸ਼ਸ ਵਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੱਥਰ ਉਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਪੱਥਰ ਫੁਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਨਰਮ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਵਿਛਿਆ। ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਨ ਕੰਵਲਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਪੱਥਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਰਨ-ਛੋਹ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਉਪਰ ਉਕਰੇ ਗਏ।

ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਟਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਨੂਰਾਨੀ ਫੁਲ..! ਸਦ ਜੀਵੀ ਫੁਲ ਹਨ..! ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਗਿਆਨ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਕਲਿਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਤਪਦੇ ਹਿਰਦੇ ਠਾਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਰੰਗ ਰਸ ਭਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਗੀ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਖਿੜਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ..! ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਕਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਆ ਬਹੁੜਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਬਣ ਕੇ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਦੇ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੀ ਉਹ ਬਿਰਹੋਂ ਕੁੱਠੇ ਦਿਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨੈਣੋਂ ਵਗਦੀਆਂ ਬਿਰਹੜੇ ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਰੀਝਦਾ ਹੈ।

ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਤੇਰਾ ਲੱਖ ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ..! ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾਂ ਸਮਝਕੇ ਉਸਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਕੁਰਾਨ

ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸੋਚ ਉਤੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਪਰਾਈ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦੇਣਗੇ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਚੁਰਾ ਲਿਆ। ਅਸਲੀ ਮਾਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ। ਦੋਨੋ ਔਰਤਾਂ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਹੋਈਆਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਬੜੇ ਜੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੁਹਾਈ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸੇ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੋ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ ਅੱਧਾ ਅੱਧਾ ਦੋਨਾ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿਓ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮਾਂ ਕੁਰਲਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ;—“ ਨਹੀਂ..! ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਨਾ ਮਾਰੋ..! ਇਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇ ਦਿਓ...।”

ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ, ਰੱਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਦੀਵੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸੁਰਖਿਅਤ ਦੇਖ ਕੇ ਤਸੱਲੀ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਦੀਵੇ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਤੇਲ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸੰਸੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਲੋਚਨਾ ਤੇ ਪੜਚੋਲ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ..! ਆਤਮਿਕ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹੁਣੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੀਮਤ-ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਲਈ ਹਾਬੜੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਬਟੋਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਣ ਲਈ ਬੁਧ ਧਰਮ, ਜੈਨ ਧਰਮ ਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ

ਕੁਝ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜਗਿਆਸੂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ। ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਜਲਾਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀਆਂ ਮੰਜਿਲਾਂ ਤਹਿ ਕਰਦਿਆਂ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੋਤ ਸਰੂਪੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਖਿੱਚੇ ਹੋਏ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋਲੋਂ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਭੇਦ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਚਰਮ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ

ਹਨ। ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਕਿ ਸਚਈ ਦੇ ਖੋਜੀ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ..! ਤੇਰਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ! ਵੇਦ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਗੇ। ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕਦੀ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚੋਂ ਭਗਤੀ ਭਾਵਨਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਚੁਗਣ ਵਾਲੇ ਹੰਸ ਆਪਣੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੇਦ-ਬਾਣੀ ਬਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਚਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਾਏ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਉਹ ਕਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਂਥਮ) ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਗੀਤ ਵੀ ਲਿਖੋ...! ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਗੀਤ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਗੀਤ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਰਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ-ਗੀਤ ਮੰਨਿਆਂ-

ਗਗਨ ਮਹਿ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥

ਧੂਪ ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੁਲੰਤੂ ਜੋਤੀ ॥

ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਥਾਹ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਹੰਸਾਂ ਵਾਲਾ ਚੋਗ ਚੁਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ (ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.) ਕੁਝ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਉਤੇ, ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ ਛੋਡਿ ਅਵਗਣ ਚਲੀਐ

ਅਜ ਤੱਕ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੇ, ਵੇਦਾਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਦ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਕਦਰਦਾਨ ਵੇਦ-ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਸਿੱਖ ਕੇ ਵੇਦ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਵੇਦ ਮੰਤਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤ੍ਰੰਗਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਤਮਿਕ ਖੇੜਾ ਬਖਸ਼ਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰੋਜ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ-

ਵੇਦਾ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਉਤਮੁ ਸੋ ਸੁਣਹਿ ਨਾਹੀ ਫਿਰਹਿ ਜਿਉ ਬੇਤਾਲਿਆ ॥

ਪੰਨਾਂ (੯੧੯)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਝੂਠੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਝੂਠਾ ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ-

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਹੁ ਮਤ ਝੂਠੇ ਝੂਠਾ ਜੋ ਨਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੩੫੦)

ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤੇਬਾਂ (ਕੁਰਾਨ) ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਾਡੇ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਅਸੀਂ ਵੇਦਾਂ ਕਤੇਬਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇਈ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੀ ਭੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦੇ। ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜੀ ਲੰਬੇ ਚੋਲੇ ਪਾ ਕੇ ਤੇ ਦੁਮਾਲੇ ਸਜਾ ਕੇ ਸਟੇਜਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਈਏ। ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਨਿੰਦਿਆ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਬੋਲ ਸਾਡੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭੇਖੀ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਚ ਗੁਰਸਿੱਖੀ

ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਗੁਣ ਧਾਰਣ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਤੇ ਲੱਟੂ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਵੇਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਕੋ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਰਾ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਅਰਥ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ,

ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ ॥
ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬੰਧਪੁ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਭਰਾਤਾ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੦੩)

ਅਤੇ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ--

ਤਵਮੇਵ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਾ ਤੁਵਮੇਵ।
ਤਵਮੇਵ ਬੰਧੂ ਚ ਸਖਾ ਤੁਵਮੇਵ।
ਤਵਮੇਵ ਵਿਦਿਆ ਦਵ੍ਰਣੰਮ ਤੁਵਮੇਵ।
ਤਵਮੇਵ ਸਰਵੰਮ ਮਮ ਦੇਵ ਦੇਵ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਓਮ ਅਤੇ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ--

ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਹਨ। ਉੜੇ ਦੀਆਂ ਬਰੁਮਾਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਮਹੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਲਕੀਰਾਂ (ਸ਼ਕਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਉੜੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬੇਅੰਤਤਾ, ਅਗਮ ਅਗੋਚ੍ਰਤਾ ਤੇ ਅਪਰੰਪਾਰਤਾ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਣਾ ਕੇ ਓਮ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋਈ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੇਦਾਂ ਕਤੇਬਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕੀ ਵੇਦਾਂ ਕਤੇਬਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗੇਗਾ?

ਅਜ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਕੰਪੀਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਣੇ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉਤੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਿੱਧੀਆਂ ਟਕੋਰਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪਰਸਾਰਣ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਂਦੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਸੰਤ ਐਸੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਵੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਮੀ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਭਾਵਪੂਰਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲੇ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੰਦਾ ਚੌਰ ਦੇ ਇਕ ਬੜੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਲਗਾਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬੜੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਭੈ-ਭਾਵਨੀ ਤੇ ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਹਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਗੀਤਾ ਦਾ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੀਵਾਨ ਸੱਜਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਸ ਨੂੰ ਮਾਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਵਰ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਘੁਲੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਦੇ ਜਗਮਗ ਕਰਦੇ ਚੇਹਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਰੰਗ ਨੇ ਲਿਸ਼ਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਾਠੀ ਕੋਲੋਂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਗਲਤ ਉਚਾਰਣ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨੋਟ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਤੋਂ ਉਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਸਮਝਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਸੀ। ਫੋਕੀਆਂ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪੰਡਿਤ-ਸੰਤ ਦੀ

ਇਕ ਦਿੱਸ਼ਟੀ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਬੂੰਦ ਲਈ ਤਰਸਣ ਵਾਲੇ ਪਪੀਹੇ ਦਾ ਮਨ ਠਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਸੰਕ੍ਰਿਤ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਚੀਨ ਕਾਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਮਝਣੀ ਔਖੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬਹੁਤੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ਹੋਣ ਦੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਕੇ ਭਗਤੀ ਭਾਵਨਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਲਾਂ ਉਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਜਿਲਾਂ ਤਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ..! ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਉਤੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਦਾ ਧੂਆਂ ਨਾ ਧੁਖੇ...! ਨਿੰਦਿਆ ਦੇ ਕਲਖਾਏ ਪੂੰਝੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਲੈ ਲਵੇ...! ਤੇ ਫਿਰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅਨਹਦੀ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਰਸ ਦੀਆਂ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ-ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਖਿੱਚੇ ਹੋਏ ਵੇਦਾਂ ਕਤੇਬਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਸੱਜ ਕੇ ਬੈਠਣ..! ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਵਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਕੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਏ..! ਦੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਹਾਜਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਇਲਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖੀਏ।

‘ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ ਛੋਡਿ ਅਵਗੁਣ ਚਲੀਐ ॥

ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ

ਸਪੇਰੇ ਖਾਸ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ੪੦ ਦਿਨ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕਾਗਰ ਮਨ ਨਾਲ ਸਵਾ

ਘੰਟਾ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਦਿਨ ਗੋਡੇ ਗੋਡੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਨਿਰੰਤਰ ਧਿਆਨ ਧਰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਲੱਕ ਲੱਕ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੁੜ ਕੇ ਇਕ ਮਨ ਇਕ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ ਲਿਵ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਲੀਹੇ ਦੀ ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸੰਜਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਫਲ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ। ਸਬਰ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਚਲੀਹੇ ਦੇ ਨੇਮ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤ੍ਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਕੇ ਗੋਰਖ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਗੰਨੇਂ ਬੇਲਣੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਪੀੜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਬੇਲਣੇ ਦੀ ਪੀੜ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗਲ ਸੜ ਜਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸਪੇਰੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅਤੇ ਤਨ ਨੂੰ ਕਰੜੀ ਘਾਲਣਾ ਦੇ ਬੇਲਣੇ ਵਿਚ ਪੀੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਡਰ ਫਿਕਰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਡੰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਣਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ। ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾਂ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈਣ ਨਾਲ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤੇ ਸੱਪ ਸਪੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਡੰਗ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਾਮਾਂ ਦੁਲਾਮਾਂ ਅਤੇ ਬਿੰਦੀਆਂ ਟਿੱਪੀਆਂ ਦੀ ਧੁਨੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਐਸੀਆਂ ਤੂੰਗਾਂ ਫੈਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੂੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਨਾਗ ਦੌੜਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸੱਪ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੂੰਗਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਡੰਗ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਸਪੇਰਾ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾਂ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਪ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦਾ।

ਪੰਜਾਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁਗੜੀ ਵਿਚ ਵਸੀ ਸਪੇਰਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਨਿਹਾਲਾ ਨਾਥ ਨਾਮ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਪੇਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਖੜੱਪਾ ਸੱਪ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ। ਬੀਨ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਤੇ ਫਨੀਅਰ ਨੂੰ ਨਚਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਗੰਢ ਮਾਰੀ ਤੇ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਤੁਰ

ਪਿਆ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ। ਸੱਪ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ। ਸਪੇਰਾ ਉਥੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੌਡੇ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਪੇਰਾ ਹੈ। ਬੜੇ ਬੜੇ ਨਾਗ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਹੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਲਗਾਣ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਭੁੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੱਪ ਕਾਬੂ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਹੀ ਡੰਗ ਮਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹ ਲੰਮੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਹੇਕਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਮਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਭਾਵੇਂ ਚੁਲੀਆਂ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਈਏ...

ਓਦਾਂ ਨਾਗ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭੱਜਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਬੜੇ ਬੜੇ ਖੜੱਪੇ ਸੱਪ ਵੀ ਝੁੰਮਦੇ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਉਹ ਲੁਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਬੇਝਿਜਕ ਹੋ ਕੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਢਾਣੀਆਂ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਬੈਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਡੋਰ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਇਆ ਬੀਨ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਫੰਨੂ ਫੈਲਾ ਕੇ ਨੱਚਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਰ ਭੈ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਪੇਰਾ ਵੀ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੀ ਫਨੀਅਰ ਨੂੰ ਨਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗਰੁੜ ਮੁਖਿ ਨਹੀ ਸਰਪ ਤ੍ਰਾਸ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੯੮੭)

ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਗਰੁੜ ਮੰਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ-

ਮਾਇਆ ਭੁਇਅੰਗਮੁ ਸਰਪੁ ਹੈ ਜਗੁ ਘੇਰਿਆ ਬਿਖੁ ਮਾਇ ॥

ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ਲਦਿਆ ਅਜਗਰ ਭਾਰੀ ॥ (੧੨੬੦)

ਬਿਖੁ ਕਾ ਮਾਰਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰ ਗੁਰੁੜ ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇ ॥
ਗੁਰੁੜੁ ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥

(ਪੰਨਾਂ ੧੪੧੫)

ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਸਪੇਰੇ ਦੇ ਗੁਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਜਾਪ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਭਾਰੇ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਸੱਪ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਹਿਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਰੇ ਅਜਗਰ ਸੱਪ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਾਡੀ ਰਸਨਾਂ ਉਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈ ਰੂਪੀ ਅਜਗਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਹਿਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਭਿਆਸੀਆਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਦ ਯੋਗ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਤਿ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਗੁਆਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਰ ਲਗਦਾ..! ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕਾਲੀ, ਬੋਲੀ, ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਗੁਆਚ ਹੀ ਨਾ ਜਾਵੇ...। ਅਜ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸਚਾਈ ਲੱਭਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਣ ਲਈ ਵੀ ਟੱਕਰਾਂ ਨਾ ਮਾਰਨੀਆਂ ਪੈਣ...।

ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਜੇ ਗੁਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਐਨੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ ਰੂਪੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ..? ਇਸ ਪ੍ਰਮ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਥਾਹ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕੌਣ ਲਗਾ ਸਕਦਾ...? ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੀ ਉਚਮਤਾ ਤੇ ਸੁੱਚਮਤਾ ਦੀ ਰੀਸ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ..! ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਸਪੇਰੇ ਦੇ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਕਰੀਏ ਤੇ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਅਜਗਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸੰਵਾਰੀਏ...।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਸੰਤ ਪੁਰਸ਼ ਸੁੰਦਰ ਤਲਾਬ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਨਜਾਰਾ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੰਵਲ ਖਿੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗੂੰ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਕੰਵਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੋਂ ਮਿੱਟੀ ਉਠੀ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿੰਨੇ ਥਾਂ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਗਈ। ਸੰਤ;- “ ਵਾਹ! ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ” ਕਹਿ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਬੰਦਾ ਆਇਆ ਉਸਨੇ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਸਾਰੇ ਕੰਵਲ ਭਰੂ ਸੁੱਟੇ ਤੇ ਤਲਾਬ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਕੇ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਰਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਤ ਪੁਰਸ਼ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੋਝੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕੰਵਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਕਰ ਮਾਰੇਗਾ ਤਾਂ ਤਲਾਬ ਦੀ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵਜੇਗੀ।

ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਸਜੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ, ਥਾਂ ਥਾਂ ਗਰੁੜ ਮੰਤ੍ਰ ਵਾਲੇ ਫੁਰਮਾਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਸੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗੂੰ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਕੰਵਲ-ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੇ ਰੋੜੇ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਇੱਕ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਡ-ਮਾਸ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ, ਸਾਡੇ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰੂਪੀ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੂਰੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰੰਗ-ਰਸ ਦੀ ਸੁਆਂਤ ਬੂੰਦ ਲਈ ਤੜਫ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੀਹੂ ਪੀਹੂ ਕਰਕੇ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾਵਾਂ ਵਲ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਮੈਲ

ਗੁਆ ਕੇ ਨਵਾਂ ਨਰੋਆ ਹੋਣਾਂ ਹੈ। ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਉਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਅਗੰਮ ਅਗੋਚਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਭਵ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਥਾਹ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਡੁਬਕੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਹੰਸਾਂ ਵਾਲੇ ਚੋਗ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਚੁਗ ਚੁਗ ਖਾਣੇ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਖੰਭ ਐਨੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਣੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਪਿੰਜਰੇ ਵੱਲ ਤਕਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇੱਕੋ ਉਡਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਗਲੇ ਜਾ ਲੱਗਣਾ ਹੈ। ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਉਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਵਿਚ ਰਸ ਜਾਣਾਂ ਹੈ। ਜਨਮ-ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਣਾਂ ਹੈ।

ਪਰ ਜੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰੂਪੀ ਪੰਛੀ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੂਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਓਪਰੀ ਅਕਲ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਕੀ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਵੇਲੇ ਉਸਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚੀਆਂ ਉੜਾਨਾਂ ਭਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ...? ਜੇ ਉਸਦੇ ਖੰਭ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਬਣੇਗਾ..? ਕੀ ਉਹ ਉੜ ਸਕੇਗਾ ? ਨਹੀਂ..! ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮਨ ਆਪਣੇ ਟੁੱਟੇ-ਫੁੱਟੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਫਸਿਆ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਡਿਗਦਾ ਢਹਿੰਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਚਾਰਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਏਗਾ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ....! ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਡ ਮਾਸ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਆਤਮਿਕ ਭੋਜਨ ਰੂਪੀ ਚੂਰੀ ਖਾਣ ਲਈ ਗਾਰੜੂ ਬਣ ਕੇ ਬਾਣੀ ਅਲਾਪੀਏ! ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੀਏ ਤੇ ਹੱਡ-ਮਾਸ ਦੀ ਦੇਹੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਵੇਲੇ, ਇੱਕੋ ਉਡਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਗਲੇ ਜਾ ਲਗੀਏ! ਉਸਦੇ ਅੰਗੀਂ ਸਮਾ ਜਾਈਏ! ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਵਿਛੜੀਏ-

**ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਨਾਗਨੀ ਜਗਤਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥
ਇਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਜੋ ਕਰੇ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਫਿਰਿ ਖਾਇ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਈ ਗਾਰੜੂ ਤਿਨਿ ਮਲਿ ਦਲਿ ਲਾਈ ਪਾਇ ॥**

(ਪੰਨਾਂ ੫੧੦)

ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛਾਤੀ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਮੰਤਰ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕਠਿਨ ਖੇਲੂ ਖੇਲੂਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁੱਖ ਗਾਰੜੂ ਨੂੰ ਕਰੁਣਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਗੋਤੇ ਖਾਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਮ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਪੈਰ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ

ਸਖਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਪੈਰ ਟਿਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਗਨ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਰਿੱਧੀਆਂ-ਸਿੱਧੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਪਈ ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਰੰਗਲਾ ਲੇਪ ਬਣ ਕੇ ਚੰਬੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੋਡੇ ਗੋਡੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੁੜ ਕੇ ਸੁਰਤ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖ ਗਾਰੜੂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਪਿਆਸ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਾਸੇ ਹਸਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਤਕੁਤਾਰੀਆਂ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਸਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖ ਗਾਰੜੂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਤਿਆਗ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਸੰਜਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਖੜੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਛਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਉਸਦੀ ਲਗਨ ਅੱਗੇ ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਰਮੁੱਖ ਦੀਆਂ ਦਾਸੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਕਰ ਬਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਛਾਤੀ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾਂ ਵੀ ਔਖਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਸੁਹਾਣੀ ਘੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੁਰਮੁੱਖ ਗਾਰੜੂ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਹਉਮੈ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਅਥਵਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨਿਰੰਕਾਰ ਕੈ ਦੇਸਿ ਜਾਹਿ ਤਾ ਸੁਖਿ ਲਹਹਿ ਮਹਲੁ ॥
(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ-ਅੰਕ ੫੯੫)
